

F72.3

SUOMEN VIRALLINEN TILASTO – FINLANDS OFFICIELLA STATISTIK

SUT XXXIV:7

ELÄINLÄÄKINTÖLAITOS

MAATALOUSMINISTERIÖN ELÄINLÄÄKINTÖ-
OSASTON KERTOMUS VUODELTA
1936

★

VETERINÄRVÄSENDET

LANTBRUKSMINISTERIETS VETERINÄRAVDELNING
BERÄTTELSE FÖR ÅR
1936

★

SERVICE VÉTÉRINAIRE

RAPPORT DE LA SECTION VÉTÉRINAIRE DU MINISTÈRE DE
L'AGRICULTURE POUR L'ANNÉE 1936.

(SVENSKT SAMMANDRAG SID. 26; RESUMÉ PAG. 28.)

HELSINKI 1937

ELÄINLÄÄKINTÖLAITOS

MAATALOUSMINISTERIÖN ELÄINLÄÄKINTÖ-
OSASTON KERTOMUS VUODELTA
1936

★

VETERINÄRVÄSENDET

LANTBRUKSMINISTERIETS VETERINÄRAVDELNING
BERÄTTELSE FÖR ÅR
1936

★

SERVICE VÉTÉRINAIRE

RAPPORT DE LA SECTION VÉTÉRINAIRE DU MINISTÈRE DE
L'AGRICULTURE POUR L'ANNÉE 1936.

(SVENSKT SAMMANDRAG SID. 26; RESUMÉ PAG. 28.)

VALTIOEUVESTON KIRJAPAINO

Eläinlääkintölaitos v. 1936.

I.

Maatalousministeriön eläinlääkintöosasto.

Käsitellyt asiat.

Vuoden aikana saapui osastolle seuraava määrä postilähetyksiä:

ilmoituksia virkatoimituksista kotieläintautien ehkäisemiseksi	3 645
tuberkuliinitutkimusanomuksia	848
tuberkuliinitutkimuspöytäkirjoja	12 409
lihantarkastamojen ja teurastamojen tarkastuskertomuksia	173
ilmoituksia lihantarkastuslaitoksilla todetuista tarttuvista taudeista ..	97
lihantarkastuslaitosten kuukausiyhteenvetoja	1251
trikiinitutkimustoimistojen raportteja	37
valtion eläinlääkintölaboratorion raportteja	24
piirieläinlääkärien ilmoituksia säännöllisistä vastaanottomatkoista y. m.	338
piirieläinlääkärien kuukausi-ilmoituksia	660
vuosikertomuksia	166
matkalaskuja	3 287
muita raha-anomuksia	199
Yhteensä	23 134

Vuoden aikana on osastolta postitettu:

tavallisia kirjelahetyksiä	3 480
raha-asioita koskevia lähetyksiä	1 884
Yhteensä	5 364

Lisäksi on maatalousministeriön yleisen kirjaamon kautta saapunut ja sieltä lähetetty eläinlääkintölaitosta koskevia asioita, jotka on ratkaissut

ministeri osastopäällikön esittelystä	115
ministerin sijassa osastopäällikkö osastoeläinlääkäarin esittelystä ..	359
osastopäällikkö osastoeläinlääkäarin esittelystä	998
Yhteensä	1 472

Sitäpaitsi on osastolle saapunut lukuisia ulkomaalaisia lähetyksiä, kuten ilmoituksia tarttuvista kotieläintaudeista eri maissa, korkeakoulujen ja eläinlääketieteellisten laitosten julkaisuja y. m.

Osastolta on lähetetty postipaketteina suuri määrä eläinlääkärien pyytämiä lomakkeita, eläintautien vastustamista koskevia kirjasia y. m.

Lainsäädäntö.

Tammikuun 7 päivänä 1936 annettiin asetus valtion eläinlääkintölaboratorion kahden laboratorioapulaisen toimen muuttamisesta laborantin toimiksi.

Kiertokirjeet.

Kertomusvuoden aikana lähetti eläinlääkintöosasto seuraavat kiertokirjeet:
N:o 33, helmikuun 5 päivältä, kosk. n. s. latenttituberkuloottisten karjojen tutkimisesta annettuja määräyksiä, kieltoa suorittaa tuberkuliinitutkimuksia kesäaikana y. m.

N:o 34, huhtikuun 17 päivältä, kosk. lihantarkastajan pätevyysvaatimuksia, kehoitusta lihantarkastajille valvoa lihan kuljetusneuvojen puhtautta y. m.

N:o 35, toukokuun 20 päivältä, kosk. lääkintöhallituksen määräyksiä eläinlääkärien reseptien kirjoittamisesta.

N:o 36, joulukuun 16 päivältä, kosk. kehoitusta luomistaudista annettujen määräysten noudattamiseen.

N:o 37, joulukuun 16 päivältä, kosk. terveystodistuksia.

Apurahat.

Länsi-Suomen ja Itä-Suomen Karjanjalostusyhdistysten valtioapu, joka aikaisempina vuosina oli ollut 24 000 markkaa, oli vuodeksi 1936 korotettu 30 000 markaksi.

Suomen Eläinlääkäriyhdistykselle oli menoarviossa varattu valtioapua 25 000 markkaa.

Lisäksi myönnettiin kuluneen vuoden aikana Helsingin Maidontarkastusyhdistykselle 24 000 markan suuruinen apuraha.

Matka-apurahoina myönnettiin valtion eläinlääkintölaboratorion laboraattorille, eläinlääketieteen tohtori *P. I. Stenirukselle* 20 000 markkaa matkaa varten Berliiniin tai Leipzigiin tutkiakseen hevosten aivotulehdusta sekä perehtyäksään kana- ynnä muiden tarttuvien kotieläintautien viimeaikaiseen patologis-anatomiseen ja histologiseen diagnostisoimiseen sekä tutustuakseen Rotterdamin ja Frankfurt am Mainin eläinlääkintölaboratorioissa ensi sijassa eri tuberkeliasillikantain eroittamismenetelmiin, sekä 6 000 markkaa lihan- ja

maidontarkastuksen valvojalle, eläinlääketieteen tohtori *K. Fröbergille* matkaa varten Saksaan, Tanskaan ja Ruotsiin ottamaan selvää, miten näissä maissa suhtaudutaan luomistautisten karjojen maidon pastöimiskysymykseen.

Opintoapurahoina jaettiin eläinlääkäreiksi aikoville yhteensä 70 000 markkaa.

Kunnaneläinlääkärin palkkaamista varten on allamainituille kunnille suoritettu apurahaa vuodelta 1936 seuraavat määrät:

Uudenmaan lääni.

Elimäki	3 680: 35
Hanko	2 000: —
Helsingin pit.	3 600: —
Hyvinkään kauppala	4 000: —
Iitti	3 000: —
Inkoo	4 000: —
Kirkkonummi	3 600: —
Kuusankoski	4 000: —
Lohjan kunta ja kauppala	4 000: —
Mäntsälä	4 000: —
Nummi	4 000: —
Nurmijärvi	4 000: —
Orimattila	3 600: —
Pernaja, Lapträsk, Liljendal och Ruotsinpyhtää	3 200: —
Pyhäjärvi, Pusula ja Karkkilan kauppala	4 000: —
Sipoo	2 000: —
Siuntio	4 124: 80
Tammisaaren maalaiskunta, Pohja, Snappertuna ja Tenhola	4 000: —
Tuusula	4 000: —

Turun ja Porin lääni.

Eura	4 000: —
Huittinen	4 000: —
Hämeenkyrö	3 600: —
Kankaanpää	5 000: —
Kemiö, Dragsfjärd ja Vestanfjärd	4 000: —
Kokemäki	3 600: —
Mouhijärvi ja Suodenniemi	4 000: —
Mynämäki	4 000: —
Paimio ja Sauvo	5 000: —
Parainen	4 000: —
Pöytyä, Karinainen, Tarvasjoki ja Marttila	4 000: —
Rauma	3 600: —
Vehmaa	4 000: —

Hämeen lääni.

Akaa	4 000:—
Asikkala	4 000:—
Hauho	5 000:—
Hausjärvi	3 600:—
Janakkala	4 000:—
Kangasala	3 600:—
Lammi	4 000:—
Orivesi	3 500:—
Padasjoki	4 000:—
Pälkäne	3 600:—
Ruovesi	4 000:—
Somero	4 000:—
Urjala	3 600:—

Viipurin lääni.

Jaakkima ja Lahdenpohja	3 500:—
Jääski	4 000:—
Kirvu	4 000:—
Kymi	4 000:—
Parikkala	4 000:—
Ruokolahti	4 000:—
Valkeala	1 125:—
Virolahti	3 200:—

Mikkelin lääni.

Juva	5 000:—
Kangasniemi	5 000:—
Mäntyharju	583:45
Sysmä	5 000:—

Kuopion lääni.

Hankasalmi	3 600:—
Juankoski	5 000:—
Karttula	4 000:—
Kiuruvesi	4 000:—
Leppävirta	3 600:—
Nilsinä	4 000:—
Pielavesi	4 000:—
Varkauden kauppalat	4 000:—

Vaasan lääni.

Kannus, Toholampi ja Himanka	7 000:—
Kauhajoki	4 000:—

Keuruu	5 000:—
Lapua	3 600:—
Närpiö	4 000:—
Saarijärvi	5 000:—
Uusikaarlepyy, Jepua ja Munsala	4 000:—
Virrat	4 000:—
Vöyri	4 000:—
Ylistaro ja Isokyrö	4 000:—

Oulun lääni.

Kemin kaupunki	4 000:—
Sotkamo	8 000:—

Eräiden määrärahojen käyttö.

Vuoden 1936 menoarvioon oli eläinlääkärien matkakustannuksia varten varattu 1 700 000 markkaa. Tästä määrärahasta käytettiin tilinpäätöksen mukaan 1 494 887: 60.

Tarttuvien kotieläintautien vastustamiseksi varatusta 1 700 000 markan määrärahasta, johon vuoden aikana myönnettiin 125 000 markan lisäys, käytettiin yhteensä 1 792 583: 85.

Neuvottelukunta.

Eläinlääkintöosaston neuvottelukuntaan kuuluivat v. 1936 aikana, paitsi osastopäällikköä ja osastoeläinlääkäreitä, seuraavat jäsenet:
eläinlääketieteen edustajana eläinlääkäri *W. Castrén*,
lääketieteen edustajana lääkärintoiminnan johtaja *L. Porthan*,
maatalouden edustajana maataloushallituksen kotieläinlääkintö-osaston osastopäällikkö, maatalousneuvos *V. O. Suonio* ja
lakitieteen edustajana Teknillisen korkeakoulun taloustieteiden professori *V. K. Noponen*.

Edellisten lisäksi ovat neuvottelukunnan kokouksiin ottaneet osaa:

valtion eläinlääkintölaboratorion johtaja, eläinlääketieteen tohtori *R. Hindersson*, piirieläinlääkärit *Ch. Stauffer*, *V. Marjanen*, *H. A. Andersson*, *V. T. Heironen*, *Å. Hällfors*, *V. Oksanen* ja *E. Huhtala* sekä eläinlääketieteen tohtori *H. Söderlund* ja maatal. metsät. tri *V. Klemola*.

Neuvottelukunta on toimintavuoden aikana kokoontunut 19 kertaa käsitellen m. m. seuraavia asioita: virkanimityksiä, laki-, asetus- ja kiertokirje-ehdotuksia, kurinpitotoimia, eläinlääkintöopetuksen järjestämistä maahan y.m.

Ulkomainen yhteys.

Suomi on edelleen kuulunut jäsenenä tarttuvien kotieläintautien vastustamiseksi asetettuun kansainväliseen toimistoon — Office International des

Epizooties — suorittaen jäsenmaksuna vuodelta 1936 Fr. 1 500. Suomen edustajana mainitussa toimistossa on toiminut osastopäällikkö *V. Kankaanpää*. Eläinlääkintöosasto on kuukausittain lähettänyt ilmoitukset tarttuvista kotieläintaukeista mainitulle eläintautitoimistolle, joka puolestaan on osastolle toimittanut eri maiden virallisiin ilmoituksiin perustuvat tilastot tarttuvista kotieläintaukeista.

Paitsi mainitulle eläintautitoimistolle on eläinlääkintöosastolta toimitettu kuukausittain ilmoitukset tarttuvista kotieläintaukeista useille ulkomaalaisille eläinlääkintölaitoksille ja -viranomaisille.

Samoin on eläinlääkintöosastolle saapunut kuukausi- ja viikkoilmoituksia tarttuvista kotieläintaukeista useista Euroopan ja sen ulkopuolella olevista maista. Useat ulkomaalaiset eläinlääkärikorkeakoulut ja eläinlääketieteelliset laitokset ovat lähettäneet julkaisujaan, kiertokirjeitään y. m.

II.

Eläinlääkärikunta.

Vuoden 1936 alussa oli maassa 262 laillistettua eläinlääkärinä.

Vuoden aikana laillistettiin seuraavat 3 eläinlääkärinä: *Aalto, Yrjö, Johannes; Hakkola, Matti Ilmari* ja *Nordström, Karl-Johan Torvald*.

Vuoden aikana kuoli 4 eläinlääkärinä: Vilppulan piirin piirieläinlääkäri *Aage Wilhelm Lautsia*, Kurkijoen piirin piirieläinlääkäri *Rafael Montell*, Rovaniemen piirin piirieläinlääkäri *Karl Paul Emil Wuori* ja eläinlääkäri *Kosti Nestor Peltonen*.

Laillistettuja eläinlääkäreitä oli siis vuoden lopussa 261.

Eläinlääkärien asuinpaikat läänittäin sekä toiminnan laatu vuoden lopussa selviää allaolevasta taulukosta:

Lääni	Yhden eläinlääk. hallinnossa	Eläinlääk. laboratoriossa	Yliopiston palveluksessa	Muussa opetuslaitoksessa	Piirieläinlääkärit	Muussa valtion töissä	Kaup. ja kuntain palveluksessa	Yhteisen palveluksessa	Armeijassa	Lihantarkastajana	Yksit. praktikassa	Eläkkeellä	Yhteensä
Uudenmaan	3	4	1	—	5	2	22	2	3	7	13	8	70
Turun ja Porin	—	—	—	—	7	—	17	—	—	7	5	1	37
Hämeen	—	—	—	1	6	—	16	1	4	3	4	—	35
Viipurin	—	—	—	1	10	—	9	—	7	3	4	1	39
Mikkelin	—	—	—	—	4	—	6	—	2	—	1	1	14
Kuopion	—	—	—	—	6	—	10	1	—	1	3	—	21
Vaasan	—	—	—	—	8	—	14	—	1	1	2	1	27
Oulun	—	—	—	—	8	1	5	—	—	—	1	—	15
Ahvenanmaan	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	3
Yhteensä	3	4	1	2	55	3	100	4	17	26	34	12	261

Vuoden aikana oli avoinna seuraavat 10 piirieläinlääkärien virkaa ja nimettiin niihin:

Haminan piiriin piirieläinlääkäri *Georg Sanfrid Rosberg*,
Hartolan piiriin piirieläinlääkäri *Axel Alexander Hårdh*,
Joensuun piiriin kunnaneläinlääkäri *Eino Anne Pynnönen*.
Karjaan piiriin kunnaneläinlääkäri *Arthur Wilhelm Eriksson*,
Kurkijoen piiriin Mustialan maamieskoulun eläinlääkintöaineiden lehtori,
eläinlääkäri *Niilo Luikko*.

Pitkärannan piiriin kunnaneläinlääkäri *Tuomas Jalmari Melkas*.

Rovaniemen piiriin kunnaneläinlääkäri *Terho Valio Ora*.

Salon piiriin piirieläinlääkäri *Karl Leino Jacobsson*,

Vetelin piiriin kunnaneläinlääkäri *Rolf Ossian Andersson*,

Vilppulan piiriin piirieläinlääkäri *Hanno Johannes Ihus*.

Mainituista viroista Vilppulan, Rovaniemen ja Kurkijoen piirien piiri-eläinlääkärien virat joutuivat avoimiksi viranhaltijan kuoleman johdosta, Hartolan, Vetelin, Joensuun ja Pitkärannan piirien piirieläinlääkärien virat viranhaltijan tultua nimitetyksi toiseen virkaan, Karjaan piirin piirieläinlääkärien virka piirieläinlääkäri *J. A. Steniukselle*, Haminan piirin piirieläinlääkärien virka piirieläinlääkäri *E. Parkerille* ja Salon piirin piirieläinlääkärien virka piirieläinlääkäri *H. G. Jääskeläiselle* pyynnöstä myönnetyn eron johdosta.

Vuoden aikana on allamainittuihin avoinna olleisiin kunnaneläinlääkärien virkoihin määrätty vakinaisiksi seuraavat eläinlääkärit:

Elimäen kunnaneläinlääkäriksi eläinlääkäri *Verner Johannes Hafrén*.

Juankosken ja Kaavin kuntain yhteiseksi kunnaneläinlääkäriksi eläinlääkäri *Eino Alvar Immanuel Lassila*.

Laihian kunnaneläinlääkäriksi eläinlääkäri *August Ilmari Vasa*.

Mikkelin kaupungineläinlääkäriksi eläinlääkäri *Aarne William Mattila*.

Mäntyharjun kunnaneläinlääkäriksi eläinlääkäri *Carl Bruno Hjalmar Miller*.

Oriveden kunnaneläinlääkäriksi Itä-Suomen Karjanjalostusyhdistyksen eläinlääkäri, eläinlääketieteen tohtori *Heikki Johannes Saaristo*.

Pohjois-Pirkkalan kunnaneläinlääkäriksi eläinlääkäri *Niilo Matti Herva*.

Pälkäneen kunnaneläinlääkäriksi eläinlääkäri *Veijo Sarva*.

Rauman kaupungineläinlääkäriksi eläinlääketieteen tohtori *Väinö Veikko Ernesti Toivola*.

Rovaniemen kauppaneläinlääkäriksi eläinlääketieteen tohtori *Suoma Inkeri Ora*.

Siuntion kunnaneläinlääkäriksi eläinlääkäri *Rudolf Mauritz Rajalin*.

Jomalan y. m. kuntain kunnaneläinlääkäriksi on Ahvenanmaan maakuntalautakunta määrännyt eläinlääkäri *Torbjörn Viking Bondestamin*.

Itä-Suomen Karjanjalostusyhdistyksen eläinlääkäriksi on eläinlääkintöosasto määrännyt kunnaneläinlääkäri, eläinlääketieteen tohtori *Lauri Porthanin*.

III.

Tutkintolautakunnat.

Piirieläinlääkäritutkintolautakuntaan kuuluivat edelleen osastopäällikkö *V. Kankaanpää* puheenjohtajana sekä jäsenenä valtion eläinlääkintölaboratorion johtaja *R. Hindersson* ja osastoeläinlääkäri *R. Stenius*.

Piirieläinlääkäritutkintoa varten vaadittavat kurssit pidettiin aikana 19/10—14/11 1936. Niihin osallistuivat sekä piirieläinlääkäritutkinnon suorittivat seuraavat 4 eläinlääkäriä: *Hollo, V. A.; Jokinen, K. M.; Saaristo, H. J.; Yrjänäinen, P. H.*

Eläinlääkärien laillistuttamistutkintolautakuntaan kuuluivat puheenjohtajana osastopäällikkö *V. Kankaanpää* sekä jäseninä tohtorit *R. Hindersson* ja *R. Stenius*. Vuoden aikana pidettiin kahdet laillistuttamistutkintoa varten vaadittavat kurssit, ensimmäiset aikana 2/3—21/3 osallistuen niihin eläinlääkärit *Aalto, Yrjö; Hakkola, Matti; Johansson, K. Åke* ja *Iiljeberg, Karl*, sekä toiset kurssit aikana 14/9—3/10 ja osallistuivat niihin eläinlääkärit *Aalto, Yrjö* ja *Nordström, Karl-Johan*.

IV.

Valtion eläinlääkintölaboratorio.

Johtaja: *Richard Hindersson*, eläinlääketieteen tohtori.

Laboraattori: *Veikko Rislakki*, eläinlääketieteen tohtori.

Laboraattori: *Pehr Ivar Stenius*, eläinlääketieteen tohtori.

Vuoden kuluessa on sitäpaitsi laboratoriossa toiminut ylimääräinen eläinlääkäri, kaksi laboratorioapulaista ja kirjanpitäjä, neljä ylimääräistä laboratorioapulaista, elatusaineiden valmistaja, vahtimestari, kaksi siivoojaa, tallimies ja ylimääräinen tallimies.

Suoritettut tutkimukset.

Vuonna 1936 suoritettiin yhteensä 28 350 tutkimusta. Niistä oli 23 308 serologista laatua ja tarkoittivat etupäässä räkätaudin, luomistaudin ja valkovatsurin selville saamista. Bakteriologisia tutkimuksia eri tautien selville saamiseksi suoritettiin 2 188 ja luomisen aiheuttajan selville saamiseksi 1 702. Tämän lisäksi tutkittiin *Brucella abortus*'en toteen näyttämiseksi serologisesti ja osaksi bakteriologisesti sekä eläinkokeella 251 maitonäytettä.

Tutkimusten kokonaismäärä nousi vuonna 1936 noin 32 %:lla. Vuonna 1934 tutkittiin 19 798 ja vuonna 1935 17 677 näytettä. Seuraavasta yhdistelmästä selviää eri tutkimusten osuus kunkin vuoden loppusummaan:

Tutkimuksen laatu:	1934	1935	1936
Serologisia tutkimuksia:			
a) luomistaudin varalta	11 552	13 043	14 938
b) valkovatsurin y. m. varalta	4 447	667	7 870
c) räkätaudin varalta	—	—	500
Bakteriologisia tutkimuksia:			
a) luomistaudin varalta	—	—	1 953
b) muitten tautien varalta	2 700	3 323	2 188
Patolog.-anatomisia tutkimuksia	—	—	901

Taulukko A.

Tableau A.

Serologis-diagnostiset tutkimukset v. 1936.
Analyses de diagnose sérologique faites en 1936.

Tauti Maladie	Hevonen Chevaux	Nautaeläin Bovides	Ihminen Hommes	Kanat Poules	Yhteensä Total
<i>Anaemia inf. equi:</i>					
negativinen tulos	1	—	—	—	—
kelpaamattomia	1	—	—	—	2
<i>Malleus:</i>					
negativinen tulos	500	—	—	—	500
<i>Abortus infect.:</i>					
positivinen tulos	1	1 183	—	—	—
epävarma tulos	2	417	—	—	—
negativinen tulos	2	13 301	3	—	—
kelpaamattomia	—	29	—	—	14 938
<i>Pullorum tartunta:</i>					
positivinen tulos	—	—	—	570	—
epävarma tulos	—	—	—	223	—
negativinen tulos	—	—	—	7 073	—
kelpaamattomia	—	—	—	2	7 868
					23 308

Taulukko B.

Tableau B.

Luomistaudin selville saamiseksi tutkitut sikiöt ja jälkeisnäytteet.
Nombre des foetus et des délivres analysés pour l'avortement épizootique.

Aiheuttaja Maladie	Hevonen Chevaux			Nauta Bovides				Lammas Moutons			Sika Pores			Yhteensä Total			
	+	—	yht.	+	—	?	yht.	+	—	yht.	+	—	yht.	+	—	?	kelpaamatt.
Brucella abortus	—	3	3	221	1 347	5	1 573	—	1	1	—	3	3	221	1 354	5	—
Homesienet	—	—	—	76	—	—	76	—	—	—	—	—	—	76	—	—	—
Diplo-streptokokki	—	—	—	7	—	—	7	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—
Streptokokki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—
B. pyogenes	—	—	—	8	—	—	8	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—
Coli	—	—	—	4	—	—	4	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—
Kelpaamattomia	—	—	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30
Yhteensä — Total	—	3	3	—	—	—	1 698	—	—	1	—	—	4	317	1 354	5	30

T a u l u k k o C.

Tableau C.

Tuberkuloosin selville saamiseksi tutkitut näytteet.
Nombre d'analyses faites pour la constatation de la tuberculose.

Näytteen laatu <i>Matériaux d'analyse</i>	Nauta <i>Bovides</i>			Sika <i>Porcs</i>			Koira <i>Chiens</i>		Marsu <i>Cochons d'lude</i>			Linnut <i>Oiseaux</i>		Minkki <i>Mink</i>		Ihminen <i>Hommes</i>		Yhteensä <i>Total</i>
	+	—	?	+	—	?	+	—	+	—	?	+	—	+	—	+	—	
Eläimiä (kokonaisia) ...	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	3	1	1	—	—	—	7
Sisäelimiä	26	25	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52
Imusolmukkeita	17	21	1	76	161	43	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	319
Keuhkolimaa	7	111	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	152
Maitonäytteitä	—	5	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9
Juustonäytteitä	—	17	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20
Yhteensä — <i>Total</i>	50	179	41	76	161	43	2	—	—	—	—	3	1	1	—	2	—	559

T a u l u k k o D.

Tableau D.

Pernaruton selville saamiseksi tutkittiin seuraavat näytteet.
Nombres des analyses faites pour la fièvre charbonneuse.

Eläinlaji <i>Animaux</i>	+	—	Yhteensä <i>Total</i>	Huomautuksia <i>Observations</i>
Hevonen	3	44	47	—
Nauta	15	221	236	—
Sika	—	19	19	—
Lammas	1	2	3	—
Hirvi	—	1	1	—
Yhteensä — <i>Total</i>	19	287	306	—

T a u l u k k o E.

Tableau E.

Maitonäytteitä (paitsi tuberkuloosin varalta) tutkittiin seuraavat määrät.
Nombre d'analyses concernant le lait (excepté celles touchant la constatation de la tuberculose).

Epäilty taudin aiheuttaja <i>Injection soupçonnée</i>	Positiivinen tulos <i>Résultat positif</i>	Negatiivinen tulos <i>Résultat négatif</i>	Yhteensä <i>Total</i>	Huomautuksia <i>Observations</i>
Streptococcus	149	—	149	—
B. pyogenes	19	—	19	—
B. coli	54	—	54	—
Diplococcus	9	—	9	—
Staphylococcus	5	—	5	—
Diplo-streptococcus	3	—	3	—
B. coli + streptococcus	18	—	18	—
Soluja + fibriniä	2	—	2	—
Ei patogeenisiä bakteereita	—	183	183	—
Ei diagnoosia	—	—	37	—
Yhteensä — <i>Total</i>	259	183	479	—

T a u l u k k o F.

Tableau F.

Myrkytyksen varalta suoritettiin seuraavat tutkimukset.
Examens concernant la présence de toxiques.

Myrkytyksen laatu <i>Nature du toxique</i>	Hevonen <i>Chevaux</i>	Nauta <i>Bovides</i>	Sika <i>Porcs</i>	Koira <i>Chiens</i>	Kettu <i>Renards</i>	Linnut <i>Oiseaux</i>	Yhteensä <i>Total</i>
Strykniiniä	—	—	—	2	1	—	3
Lyijyä	—	1	—	—	—	—	1
Natriumfluosilakaatti ..	—	1	—	—	—	—	1
Homesienimyrkytys ...	—	1	—	—	—	—	1
Rehumyrkytys	2	2	—	—	—	—	4
Ruokamyrkytys	—	—	2	—	13	—	15
Myrkytys lajia ei todettu	1	—	—	—	—	4	5
Ei myrkytystä	1	2	1	—	1	—	5
Yhteensä — Total	4	7	3	2	15	4	35

R a i v o t a u t i.

Vuonna 1936 tutkittiin raivotaudin varalta 8 koiran- ja 8 kissanpäätä, kaikki kielteisellä tuloksella.

Toimintavuonna suoritettiin koirien suojelusistutuksia Suojärven ja Pitkärannan eläinlääkäripiireissä. Edellisessä piirissä suojelusistutettiin n. 400 ja jälkimmäisessä n. 200 koiraa. Kannaksella ei tänä vuonna toimitettu yleistä koirien suojelusistutusta.

P e r n a r u t t o.

Kesällä v. 1936 puhkesi Sortavalan piirieläinlääkäripiirissä ankara pernaruttoepizootia, joka levisi laajalle ja johon sekä hevosia, nautaeläimiä että lampaita kuoli. Useimmat tautitapaukset todettiin Sortavalan maalaiskunnassa sekä Ruskealan ja Pälkjärven kunnissa.

Kun jo v. 1935 mainituilla seuduilla sattui useita pernaruttotapauksia, suoritettiin alkukesällä v. 1936 nautaeläinten suojelusistutus pernaruttoa vastaan, jolloin käytettiin kahta ulkomaista ja yhtä kotimaista istutusainetta. Tulokset olivat huonot, johtuen mahdollisesti siitä, että istutukseen ryhdyttiin liian myöhään. Epizootian lopussa saatiin kuitenkin seerumihoidolla tyydyttäviä tuloksia.

Istutuksiin käytettiin 1 150 sm³ laboratorion valmistamaa istutusainetta.

Laboratoriossa tutkittiin pernaruton varalta yhteensä 306 näytettä, niistä 19 positivisia. Pernaruttoa todettiin 3 hevosessa, 15 naudassa ja yhdessä lampaassa.

T u b e r k u l o o s i.

Tuberkuloosin ja tuberkelibakteerien varalta tutkittiin v. 1936 558 näytettä, niistä 9 maito- ja 20 juustonäytettä, 152 keuhkolimanäytettä, 52 sisäelinnäytettä ja 319 imusolmuketta. Kokonaisia eläimiä oli lähetetty tutkittavaksi 7 kpl. Vielä tutkittiin 2 yskösnäytettä ihmisistä.

Tuberkuloosia todettiin 40 nautaeläimestä lähetetyssä näytteessä, nim. 9 keuhkossa, 17 imusolmukkeessa, 17 muussa sisäelimessä ja 7 keuhkolimanäytteessä.

Tuberkelibakteereita ei todettu maito- eikä juustonäytteissä.

Sioista tutkittiin 280 imusolmuketta, joista 76 oli tuberkuloottisia. Tyyppejä määriteltäessä saatiin tulokseksi:

Typpi	Lukumäärä	% — määrä eri vuosina		
		1936	1935	1934
Typhus humanus	49	76.5	91.5	91.3
Typhus bovinus	14	22.0	8.5	8.5
Typhus gallinaceus	1	1.5	—	0.7

Tuberkuloosia todettiin vielä kahdessa koirassa, yhdessä minkissä ja kolmessa kanassa sekä tuberkelibakteereita 2 ihmisen yskösnäytteessä.

Luomistauti.

Luomistaudin selville saamiseksi nautaeläimissä tutkittiin 1 144 jälkeisnäytettä, joista 154 positivisella ja 971 kielteisellä tuloksella, 4 ollessa epävarman ja 15 kelpaamatonta. Positivinen tulos saatiin näin ollen 13.6 %:ssa.

Sikiöitä tutkittiin yhteensä 326 kpl., joista 41 positivisella, 269 kielteisellä ja 1 epävarmalla tuloksella, 15 näytteen ollessa kelpaamatonta. Positivinen tulos saatiin siis 13.1 %:ssa.

Jälkeis- ja sikiönäytteitä yhdessä tutkittiin 228 kpl., joista 26 positivisella ja 202 kielteisellä tuloksella. Tulos oli positivinen 11.4 %:ssa.

Kaikista näytteistä yhteensä saatiin näin ollen positivinen tulos 13 %:ssa (kelpaamattomia näytteitä lukuunottamatta).

Yllämainituista kielteisistä eli sporaadisista tapauksista todettiin luomisen johtuneen:

- 4:ssä tapauksessa coli-tartunnasta,
- 8:ssä tapauksessa pyogenes-tartunnasta ja
- 7:ssä tapauksessa diplo-streptokokki-tartunnasta.

Tämän lisäksi oli homesienien aiheuttamia luomistapauksia yhteensä 76. Aiheuttaja oli 14 tapauksessa *Absidia ramosa*, 24:ssä *Aspergillus fumigatus*, yhdessä *Aspergillus flavus* ja 7:ssä tapauksessa sekä *Absidia ramosa* että *Aspergillus fumigatus*. 30 tapauksessa homelajia ei voitu määritellä.

Homesienistä johtuneet luomistapaukset olivat jakaantuneet eri kuukausille seuraavasti: tammikuulla 15, helmikuulla 15, maaliskuulla 5, huhtikuulla 6, toukokuulla 8, kesäkuulla 1, heinäkuulla 3, elokuulla 4, syyskuulla 1, lokakuulla 3, marraskuulla 5 ja joulukuulla 10.

Tämän lisäksi tutkittiin luomistaudin toteamiseksi 251 maitonäytettä, joista 194 marsukokeella. Niistä 5:ssä tapauksessa ei saatu diagnoosia marsujen liian aikaisen kuoleman takia. Tutkituista (189) näytteistä saatiin 46:ssä tapauksessa positivinen ja 143:ssä kielteinen tulos. Muut (57) maitonäytteet tutkit-

tiin ainoastaan agglutinatiokokeella. Pika-agglutinatiomenetelmällä tutkittiin yhteensä 251 näytettä, joista 30 positivisella, 31 epävarmalla ja 190 kielteisellä tuloksella.

Putkiagglutinatiomenetelmällä tutkittiin 203 näytettä, joista 40 positivisella, 19 epävarmalla ja 144 kielteisellä tuloksella.

Verinäytteitä tutkittiin 14 938 kpl., niistä 5 hevosesta ja 3 ihmisestä, loput naudasta. Positiivinen tulos saatiin 1 184 tapauksessa eli 8 %:ssa. Näytteitä oli lähetetty 2 945 karjasta, joista 550 (18.7 %) todettiin luomistaudin saastuttamaksi.

Tutkittaessa hevosista otettuja verinäytteitä saatiin yhdessä tapauksessa positiivinen ja kahdessa tapauksessa epävarma tulos. Ihmisestä otetut verinäytteet antoivat kielteisen tuloksen.

Luomistautibakteerien varalta tutkittiin kielteisellä tuloksella 2 mätä-näytettä lehmän polvipahkasta. Vuoden aikana tutkittiin myöskin 1 mätä-näyte hevosen niskapahkasta ja 1 mätänäyte säkäaukomasta. Kummassakin näytteessä todettiin luomistautibakteereja.

P s e u d o t u b e r k u l o o s i.

Tauti todettiin Norjasta tuoduissa majavissa, jotka olivat olleet maasamme useita kuukausia. Tauti johti kolmessa tapauksessa kuolemaan. Raadon-avauksessa todettiin taudille ominaisia muutoksia ja niistä viljeltiin *B. pseudotuberculosis rodentium*. Tämä osoittautui täällä suoritetuissa kokeissa patogeneiseksi myös piisamimyrrille.

Vielä todettiin tauti ensi kerran meillä kalkkunoissa. Tyrvään piirin piiriläinlääkäri lähetti puolikasvuisen kalkkunanpoikasen tutkittavaksi, ilmoittaen samalla, että k. o. kanalassa useita poikasia oli kuollut ja toisia sairastunut.

Kalkkunaa tutkittaessa havaittiin sen pernassa lukuisia nuppineulankokoisia harmaanvalkoisia pesäkkeitä. Perna oli selvästi suurentunut. Pesäkkeistä puhdasviljeltiin lyhyt sauvamainen bakteeri, joka biologisesti tutkittaessa osoittautui *B. pseudotuberculosis rodentium*iksi.

Pernassa todettiin patol.-histologisen tutkimuksen avulla tälle tartunnalle ominaisia muutoksia.

V a l k o v a t s u r i.

Tutkimukset taudin selville saamiseksi ovat lisääntyneet. Toimintavuonna suoritettiin 7 866 serologista tutkimusta, joista 570 antoi myönteisen ja 223 epävarman tuloksen.

Yhteensä tutkittiin 36 kanalaa, joista 25 (69 %) oli taudin saastuttamaa.

Valkovatsurin varalta tutkittiin vielä 66 kanaa ja kananpoikasta, niistä 42 positivisella tuloksella sekä 2 ankkaa kielteisellä tuloksella.

K o l i b a k t e e r i t a r t u n t a a

on kananpoikasissa runsaasti. Kuolemansyytä tutkittaessa todettiin v. 1936 84 tapauksessa kolibakteerien aiheuttama septikämia.

Stomatitis infectiosa.

Helmikuussa 1936 ilmestyi Kivennavan pitäjän Lavolan kylän Lavolanmäen tilan nautakarjaan tauti, jota piirieläinlääkäri epäili suu- ja sorkkataudiksi. Sairaiden eläinten suupielistä vuoti kuolaa, ruokahalu väheni ja lypsävillä samoin maidonanti. Suussa oli havaittavissa erikokoisia epitelidefektejä ja niiden kohdalla helakanpunaisia, hyvin arkoja läiskiiä. Näitä muutoksia havaittiin etupäässä kielessä, joskus myös kitalaessa ja alaleuan ikenessä. Suuontelossa ei taudin kestäessä havaittu rakkuloita. Kahden lehmän vetimissä oli havaittavissa pieniä, korkeintaan herneen kokoisia, sameaa nestettä sisältäviä näppylöitä, jotka vähitellen puhkesivat muodostaen arkoja rupien peittämiä haavoja. Sorkissa ei havaittu muutoksia.

Tauti aiheutti noin 39.8—40.8° C kuumeen, mutta ruumin lämpö laski nopeasti jälleen normaaliksi. Sairastettuaan 1—2 viikkoa kaikki eläimet paranivat, lukuunottamatta yhtä vasikkaa. Se lopetettiin 24. II. horrostilassa ollessaan. Toinen vasikka, jolle 26. II. ympättiin ainetta sairaiden lehmien suusta, kuoli 29. II., siis 3 päivän kuluttua.

Vasikoissa todettiin yllä mainittua suuntulehdusta lukuunottamatta huomattavia infiltraatioita sydänlihaksessa.

Navetan yhteydessä olevassa sikalassa, jossa oli karju ja emakko, sairastui karju sorkkatautiin niin että se ei kyennyt ollenkaan liikkumaan. Se lopetettiin ja kielessä nähtiin useampia epitelidefektejä. Sorkissa havaittiin samallaisia muutoksia kuin sikojen suu- ja sorkkataudissa. Rakkuloita ei todettu missään.

Tästä karjasta siirtyi tauti Mustamäen aseman läheisyydessä olevaan, 2 lehmää käsittävään karjaan ja astutuksen välityksellä tästä karjasta sittemmin naapurikarjaan. Näissä karjoissa tauti esiintyi yllä kuvatulla tavalla, mutta yhdessä lehmässä todettiin muutoksia myös yhdessä sorkassa. Nämä karjat lopetettiin, kun oli vaara tarjolla, että tauti leviäisi muuallekin.

Ensimmäisestä karjasta saadulla aineella tehtiin laboratoriossa erinäisiä kokeita, jotta päästäisiin selvyyteen siitä, oliko kyseessä suu- ja sorkkatauti. Koe-eläiminä käytettiin vasikoita, porsaita ja marsuja. Porsaat eivät sairastuneet, eivät myöskään marsut.

Vasikat sairastuivat vaikeasti ja kuolivat 3—4 päivän kuluttua. Raadonavauksessa todettiin säännöllisesti suuntulehdus ja infiltraatioita sydänlihaksessa. Rakkuloita ei koskaan havaittu. Yhdelle hevoselle ympättiin ainesta kieleen, mutta se ei sairastunut.

Vasikat sairastuivat myös, jos tartunta-aineena käytettiin muuttunutta sydänlihasta. Tästä yritettiin viljellä bakteereita, mutta tulos oli aina kielteinen, käytettiinpä mitä elatuspohjia tahansa. Tästä päättäen ja ottaen huomioon taudin suuren tarttuvaisuuden, lienee varmaa, että taudin aiheuttaja on näkymätön. Kyseessä oli siis tuntemattoman viruksen aiheuttama stomatitis infectiosa, joka aikaansai muutoksia sydänlihaksessa, vetimissä ja joskus myös sorkissa. Tauti tarttui myös sikoihin, mutta ei hevosiin eikä ihmisiin.

Lihaja verilajin määrääminen.

Laboratorio joutuu hyvin usein — hirventappojuttujen yhteydessä — määrittelemään, mistä eläinlajista takavarikoidut luu- tai lihakappaleet tai josain esineessä havaitut veritahrat ovat lähtöisin. Ensi sijassa Rikostutkimuskeskus pyytää sellaisia tutkimuksia.

Milloin anatominen rakenne ei ilmaise eläinlajia, turvaututaan presipitatiokokeeseen, joka useimmiten antaa täysin luotettavia tuloksia. Reaktion herkkyys on suuri. Niinpä voitiin eräässä tapauksessa, jolloin veren tahraama säkki jo oli pesty, kankaassa vielä epäselvästi näkyvissä olevista tahroista näyttää toteen, että säkki oli hirven veren tahraama.

Seerumien ja istutusaineiden valmistus.

Eläinlääkärien tilauksesta on vuonna 1936 laboratorion lähetetty seuraavat määrät seerumia ja istutusaineita:

Seerumia:

Pääntautiseerumia	355 420	sm ³
Sikaruususeerumia	78 635	»
Diplokokkiseerumia	4 895	»
Koliseerumia	17 793	»
Sikatautiseerumia	10 922	»
Normaliseerumia	2 579	»

Istutusaineita:

Koli-vaksiinia (mastitis)	8 897 1/2	sm ³
Pääntauti-vaksiinia	42 080	»
Abortus-vaksiinia	12 550	»
Pyogenes-vaksiinia	3 155	»
Streptokokki-vaksiinia (mastitis)	29 687.6	»
Sikatauti-vaksiinia	595	»
Penikkatauti-vaksiinia	2 596 1/2	»
Raiivotauti-vaksiinia	3 040	»
Pernarutto-istutusainetta	1 150	»

Viljelmiä:

Abortus-viljelmää	51 438 1/2	sm ³
-------------------------	------------	-----------------

Tuberkuliinin valmistus.

Vuonna 1936 on valmistettu subkutani-, intrakutani- ja oftalmotuberkuliinia sekä tarkistelihalientä.

Eläinlääkärien tilauksista on toimintavuonna lähetetty valtion laskuun tuberkuliinia seuraavat määrät:

Subkutani-tuberkuliinia	1 641	sm ³
Intrakutani-tuberkuliinia	17 074	»
Oftalmotuberkuliinia	5	»
Tarkistelihalientä	7 709	½ »
Lintutuberkuliinia	75	½ »

Vuonna 1936 myytiin eläinlääkäreille seuraavat määrät tuberkuliinia:

Intrakutani-tuberkuliinia	218 ½	sm ³
Lintutuberkuliinia	1	»

Malleinin valmistus.

Malleinia valmistettiin oftalmokoetta varten. Sitä lähetettiin eläinlääkäreille 71 sm³.

V.

Pesäketuberkuloottiset nautakarjat.

Vuoden kuluessa hävitettiin valtion varoilla 14 pesäketuberkuloottista karjaa eri puolilla maata. Allaolevasta taulukosta käy selville karjojen luku eri jääneissä, eläinluku, karjojen keskiuuruus, suoritettu korvaus, kuin myös keskimääräinen korvaus eläintä kohden:

Lääni	Karjojen luku	Eläinluku	Karjojen keskiuuruus	Korvaus yhteensä	Korvaus eläintä kohti
Uudenmaan	—	—	—	—	—
Turun ja Porin	—	—	—	—	—
Hämeen	—	—	—	—	—
Viipurin	3	16	n. 5	12 700	793: 75
Mikkelin	—	—	—	—	—
Kuopion	4	11	n. 3	14 823	1 347: 55
Vaasan	1	4	n. 4	5 797	1 449: 25
Oulun	6	20	n. 3	18 103: 50	905: 18
Ahvenanmaan	—	—	—	—	—
Yhteensä	14	51	n. 4	51 423: 50	1008: 30

Vuoden lopussa oli maassa vielä pesäketuberkuloottisia karjoja kuten seuraavalla sivulla oleva taulukko osoittaa:

(*Tuberculose manifeste* ¹.)

Piirieläinlääkäripiiri <i>District vétérinaire</i>	Karjien luku <i>Nombre des bêtes</i>	Eläinten luku <i>Nombre des animaux</i>	Piirieläinlääkäripiiri <i>District vétérinaire</i>	Karjien luku <i>Nombre des bêtes</i>	Eläinten luku <i>Nombre des animaux</i>
Helsinki	—	—	Mikkelin lääni	—	—
Karjaa	—	—	Iisalmi	23	401
Loviisa	1	28	Joensuu	—	—
Porvoo	—	—	Kuopio	1	10
Vihti	1	246	Nurmes	—	—
Uudenmaan lääni	2	274	Suonenjoki	1	8
Ikaalinen	1	3	Tohmajärvi	—	—
Laitila	—	—	Kuopion lääni	25	419
Loimaa	2	159	Alavus	1	10
Pori	—	—	Jyväskylä	—	—
Salo	5	64	Kokkola	4	46
Turku	2	95	Kristiinankaup.	3	24
Tyrvää	—	—	Seinäjoki	11	161
Turun ja Porin lääni	10	321	Vaasa	3	21
Hämeenlinna	3	79	Veteli	—	—
Jämsä	—	—	Viitasaari	—	—
Lahti	—	—	Vaasan lääni	22	262
Tammela	3	142	Haapavesi	3	16
Tampere	—	—	Kajaani	—	—
Vilppula	—	—	Kemi	34	241
Hämeen lääni	6	221	Kittilä	—	—
Hamina	2	15	Oulu	11	91
Impilahti	—	—	Pudasjärvi	1	15
Kurkijoki	—	—	Rovaniemi	1	12
Käkisalmi	1	7	Ylivieska	2	14
Lappeenranta	—	—	Oulun lääni	52	389
Rautu	9	77	Ahvenanmaan maakunta	—	—
Sortavala	—	—	Koko maa	132	2 022
Suojärvi	—	—			
Uusikirkko	3	37			
Viipuri	—	—			
Viipurin lääni	15	136			

VI.

Eläinlääkärien praktiikkatoiminta.

Kertomusvuoden aikana ovat eläinlääkärit käsitelleet 259 943 tautitapausta, joiden laatu selviää taulukosta n:o 5. Vuoteen 1935 verrattuna on eläinlääkärien toiminta jatkuvasti lisääntynyt. Tämä johtuu ilmeisesti harvinaisen korkeasta karjan ja hevosten hintatasosta v. 1936 aikana. Käsiteltyjen tautitapausten lukumäärä oli v. 1935 225 054 ja v. 1934 178 672.

¹) La grande majorité des réactions constatées en Finlande est causée par le Typus humanus provenant des hommes. Ce genre de maladie n'occasionne jamais des changements pathologiques ou anatomiques chez le bétail qui pourtant réagit à l'examen.

VII.

Eläinlääkärien vuosikertomukset.

Vaikeanlaatuista pääntautia, jota v. 1935 aikana esiintyi suurimmassa osassa maata, ilmeni paikoittain kertomusvuodenkin aikana, enimmäkseen juuri sellaisilla seuduilla, joihin se edellisen vuoden aikana ei vielä ollut levinnyt. Vaksiini ja seerumikäsittely antoivat nytkin, kuten v. 1935, erilaisia tuloksia. Porvoon piirin piirieläinlääkäri esim. mainitsee, että seerumiterapia, jonka hän ei edellisenä vuonna katsonut sanottavammin vaikuttavan taudin kulkuun, ei sentään ole aivan merkityksetön, kunhan vain käsittely tapahtuu taudin alkuasteella ja silloinkin ruiskuttamalla suuria annoksia, vähintään 200 sm³. Lammin kunnan kunnaneläinlääkäri sitävastoin ilmoittaa, ettei hän ole havainnut seerumikäsittelystä olevan mitään hyötyä. Uusittu suojelusistutus vaksiinilla ei liioin ole johtanut toivottuun tulokseen. Sitävastoin ovat itrocidikäsittelyn tulokset olleet tyydyttäviä, jos käsittely on tapahtunut heti hevosen sairastuttua; pitemmän aikaa sairastaneeseen eläimeen nähden on rivanolikäsittely antanut parhaat tulokset. Jälkitautina on tänäkin vuonna useimmiten esiintynyt morbus maculosus.

Luomistaudista kirjoittaa ylimääräinen eläinlääkäri Limingalla seuraavasti:

»Vuoden kuluessa on verinäytteiden avulla tutkittu 25 saastutetuksi julistettua karjaa kokonaisuudessaan tartunnan mahdollisen levenemisen selville saamiseksi. Karjat ovat kaikki olleet sellaisia, että oli syytä olettaa niiden jo vapautuneen taudista. 290 tutkitusta lehmästä on kuitenkin niin huomattava osa kuin 46 eli 15.8 % vastavaikuttanut. Karjat ovat melkein kaikki olleet rokottamattomia. Rokotetuista karjoista ei suuremmissa määrin ole otettu verinäytteitä, koska rokotukset yleensä vielä ovat kesken. Otetut näytteet ovat antaneet tukea aikaisemmin lausumalleni mielipiteelle, että vastavaikutukset häviävät nopeammin rokotuksen jälkeen kuin luonnollisen tartunnan kyseessä ollen. Ilmeisesti suurin osa vastavaikuttavista lehmistä on vaarattomia ympäristölleen. Monessa karjassa ei luomisia ole sattunut 4—6 vuoteen, vaikka useitakin selviä vastavaikutuksia esiintyy. Nuoria eläimiä on kasvatettu ja ostolehmiäkin tuotu haitatta karjaan. Viljelmäkäsittely on edelleen osoittautunut luotettavimmaksi ehkäisytoimenpiteeksi. Vaksiini on sitävastoin antanut epätydyttäviä tuloksia. Loppuvuodesta en sitä enää käyttänyt. Etenkin vähemmän kehittyneillä seuduilla on vaksiinin käyttöä varottava, koska karjanomistajat muuten helposti menettävät uskon koko rokotusmenetelmään. Mielipiteeni on, että suuremmissa karjoissa ei yleensä menestyksellisesti voida luomistautia vastustaa ilman viljelmää. Hygieniset toimenpiteet ovat tietenkin suuriarvoiset, mutta ne eivät yksin voi tautia lopettaa.»

Sortavalan ja Tohmajärven piirieläinlääkäripiireissä puhkesi alkukesällä 1936 pahanlaatuinen pernaruttoepizootia. Kun taudin vastustaminen kävi ylivoimaiseksi paikallisille eläinlääkäreille, määrättiin saastutetuille alueille kolme ylimääräistä eläinlääkäriä. Eläinten yleinen suojelusistutus toimitettiin taudin uhkaamalla paikkakunnilla niin hyvällä tuloksella, että tauti vähitellen saatiin taukoamaan. Epizootian alkuaikoina oli kuolleisuusprosentti hyvin

korkea, mutta useilla uusituilla suojelusistutuksilla saatiin se huomattavasti laskemaan. Karjanomistajat suhtautuivat aluksi hyvin epäröiden suojelusistutukseen, mutta oppivat vähitellen huomaamaan sen merkityksen. Tämä helpotti suuresti eläinlääkärien työtä, joten jo loppukesällä voitiin suojelusistutukset lopettaa. Kaikkiaan kuoli näissä piireissä 150 eläintä, varmasti todettujen pernaruttotapausten lukumäärän noustessa 243. Useimmat sairaustapaukset sattuivat Ruskealan, Pälkjärven, Kiteen ja Harlun kunnissa sekä Sortavalan maalaiskunnassa.

Lehmien punatautia esiintyi kertomusvuoden aikana tavallista runsaammin sellaisillakin seuduilla, missä sitä aikaisemmin ei oltu todettu, esim. Paltaamon ja Kivijärven kunnissa, johtuen tämä osaksi tavallista kuumemmasta kesästä. Taudin hoitotavoista ovat olleet tavallisimpia ichtargani- ja protargoliruiskeet ja on kummallakin menettelytavalla kannattajansa. Porvoon piirin piirieläinlääkäri ja Lammin kunnan kunnaneläinlääkäri ovat verensiirrolla saavuttaneet erittäin hyviä tuloksia vaikeissakin sairaustapauksissa. Jämsän piirin piirieläinlääkäri ilmoittaa saavuttaneensa niin tyydyttäviä tuloksia punatautivaksiinilla kolmessa eri karjassa, joissa tautia oli vuosittain esiintynyt, ettei ainoatakaan punatautitapausta karjoissa vuoden aikana sattunut.

Varsahalvaustapauksia on kertomusvuoden aikana esiintynyt varsin runsaasti. Niinpä valittavatkin Vihdin ja Porvoon piirien piirieläinlääkärit tämän taudin aiheuttaneen heidän piirissään eläintenomistajille suuria taloudellisia vahinkoja. Ylimääräinen eläinlääkäri Limingalla ilmoittaa saavuttaneensa erittäin hyviä tuloksia emän veri-käsittelyllä, kun sitävastoin Porvoon piirin piirieläinlääkäri ei ole ollut tyytyväinen tämän käsittelyn antamiin tuloksiin.

Karjanomistajat ovat viime vuosina alkaneet kiinnittää yhä suurempaa huomiota tarttuvaan streptokokkien aiheuttamaan utaretulehdukseen. Porvoon piirin piirieläinlääkäri ja Länsi-Suomen Karjanjalostusyhdistyksen eläinlääkäri mainitsevat, etteivät he ole päässeet taudin suhteen toivottuun tulokseen ruiskuttamalla erilaisia lääkeliuoksia kuten rivanolia, uberasania, entozonia, parenchymatolia t. m. s., sillä tauti on jokseenkin aina uusiintunut. Porvoon piirin piirieläinlääkäri ehdottaakin sentähden, että eläin olisi teurastettava heti kun tauti on osoittautunut kroonilliseksi, jotta taudinlevittäjä navetassa saataisiin hävitetyksi eikä karjanomistajan tarvitsisi elättää taloudellisesti kannattamatonta eläintä.

Yleisesti on valitettu sitä, että kotimaista sikaruususeerumia ei ole ollut riittävästi saatavissa. Vastaava ulkomainen seerumi, jota valtion eläinlääkintölaboratorio on lähettänyt eläinlääkäreille, on ollut paljon kalliimpaa ja lisäksi osoittautunut huomattavasti tehottomammaksi. Sentähden ovat muutamat eläinlääkärit luopuneet kokonaan ulkomaisen seerumin käytöstä.

Kevättalvella ilmestyi ensinnä Kivennavan kunnan Lavolan kylään erään talollisen kymmenkunta päätä käsittävään nautakarjaan tauti, johon muutama päivän kuluessa sairastui kaikki naudat ja yksi sika ja johon pari pikkuvasikkaa kuolikin. Täältä tauti, luultavasti jonkun henkilön välityksellä, pääsi Kanneljärven kuntaan, missä kaksi karjaa sairastui aivan samanlaisin oirein. Tauti osoittautui erinomaisen tarttuvaksi ja, kun nämä talot sen lisäksi olivat tiheästi asutulla seudulla, teurastettiin karjat viipymättä. Sitävastoin ensim-

mäistä karjaa ei teurastettu eikä tauti sieltä sitten muualle levinnytkään. Sittemmin osottautui tauti virustartunnan aiheuttamaksi tarttuvaksi suuntulehdukseksi.

Sortavalan piirin piirieläinlääkäri ilmoittaa, että pälvisilsa hänen piirissään on levinnyt hyvin laajalle ja tauti kiusaa sekä kotieläimiä että ihmisiä. Väestö suhtautuu kuitenkin varsin välinpitämättömästi tähän tautiin, minkä takia se yhä leviää.

Keväällä ja alkukesällä sattui Siuntion kunnassa runsaasti porsaiden ja nuorten sikojen kuolemantapauksia. Kaikissa valtion eläinlääkintölaboratorioon tutkittavaksi lähetetyissä tapauksissa todettiin anemia.

Lapin kunnassa Laitilan piirieläinlääkäripiirissä todettiin vuoden aikana yksi ritinäruttotapaus. Kun tätä tautia ei miesmuistiin ole seudulla tavattu ja lehmä sairastui navettaruokinnan aikana (huhtikuussa), jäi arvoitukseksi, mistä tartunta on lähtöisin.

Samassa piirissä on myöskin edelleen sattunut yksinäisiä kinokuume-tapauksia. Yhdessä karjassa sai tauti tarttuvan taudin luonteen. Karjasta kuoli tai oli lopetettava kinokuumeen takia 7 eläintä. Jokaisessa karjassa, jossa kinokuumetta on todettu, on pidetty myöskin lampaita navetassa.

Koska karjanomistajat Kemin piirieläinlääkäripiirissä suhtautuvat hyvin vastahakoisesti usein toistuviin tuberkuliinitutkimuksiin, varsinkin milloin on syytä otaksua, että karja on saanut tartunnan talonväestä, ehdottaa piirieläinlääkäri, että tuberkuliinitutkimuksia ei tarvitsisi jatkaa, jos on täysi syy otaksua karjan saaneen humaanitartunnan, ja jos on mahdollisuus parteuroida maito ennen sen kauppaan laskemista. Humaanisesta tuberkuloositartunnasta kirjoittaa Porvoon piirin piirieläinlääkäri, että kun yhteistyö lääkäreiden ja eläinlääkäreiden välillä nyttemmin on saatu aikaan, olisi toivottavaa, että tartutetut henkilöt, jotka joutuvat käsittelemään maitoa, voitaisiin estää työskentelemästä navetoissa eikä heitä enää otettaisi reaktiovapaiden karjojen hoitajiksi.

VIII.

Eläinten maahantuonti.

Vuoden aikana ovat eläinlääkärit tarkastaneet maahan tuotuja eläimiä seuraavat määrät:

hevosia	484
kauttakuljetushevosia	366
lampaita	4
koiria	78
turkiseläimiä	103
siipikarjaa	12

muita eläimiä	23
teurasnautoja	357
teuraslampaita	182
Yhteensä 1 609	

IX.

Lihantarkastus 1936.

V. 1936 oli maassa toiminnassa 25 hyväksyttyä teurastamoita, joista kunnallisia 8, osuusteurastamoita 13 ja yksityisiä 4.

Vuoden kuluessa myönnettiin vientiteurastamon oikeudet Lounais-Suomen Osuusteurastamon r. l. Salon teurastamolle, Osuuskunta Itikan r. l. teurastamolle Seinäjoella ja R. Erikssonin teurastamolle Saltvikissa.

Vuoden lopussa oli seuraavilla teurastamoilla vakituinen vientioikeus:

Karjakeskuskunnan r. l. teurastamo, Helsinki; Lounais-Suomen Osuusteurastamo r. l., Turku; Tampereen kaupungin teurastamo; Viipurin kaupungin teurastamo; Porvoon kaupungin teurastamo; Vaasan kaupungin teurastamo; Keski-Pohjanmaan Osuuskaupan r. l. teurastamo, Kokkola; Lounais-Suomen Osuusteurastamo r. l., Salo; Osuuskunta Itikan r. l. teurastamo, Seinäjoki; Helsingin kaupungin teurastamo; R. Erikssonin teurastamo, Saltvik; Osuuskunta Karjapohjolan r. l. teurastamo; Oulu, ja seuraavilla väliaikainen vientioikeus:

Karjakeskuskunnan r. l. teurastamo, Tornio; Ålands Andelsslakteri m. b. t., Gölby; Osuuskunta Satakunnan Karjakeskuksen r. l. teurastamo, Pori.

Sitäpaitsi oli Kuopion Karjanmyyntiosuuskunnan r. l. teurastamolla oikeus viedä maasta suolattua, palvattua, savustettua y. m. s. tavalla kestäväksi tehtyä lihaa.

Lihaa vietiin maasta v. 1936 seuraavasti:

Tullikamari	Sianliha, tuore kg	Sianliha, suolattu tai savustettu kg	Poronliha, tuore kg	Poronliha, suol., sav. tai kuiv. kg	Linnunliha kg	Liha, muunl. tuore kg	Liha, muunl. suol. savust. tai kuivattu kg
Tornio	445.215	9.569	785.570	4.508	41.572	1.007.760	17.435
Rauma	—	—	—	—	3.060	—	—
Turku	533.978	716.603	2.898	4.070	720.010	340.353	193
Maarianhamina	62.589	—	—	—	378	146.449	—
Degerby	—	—	—	—	25	44	—
Hanko	—	22.264	—	—	8.054	—	—
Helsinki	53.805	410.864	—	3.343	207.915	1.182	—
Kotka	—	—	—	—	2.508	—	—
Rajajoki	673	3.320	11	16	580	5.673	65
Petsamo	—	—	10.400	—	1.193	—	—
Yhteensä	1.096.260	1.162.620	798.879	11.937	985.295	1.501.461	17.693

Valtion lihantarkastamon kautta tuotiin maahan Virosta 4 348 kpl. kokonaista raavaan ruhoa ja 11 puolikasta, 10 vasikan sekä 184 lampaan ruhoa.

Kaskisten kaupungissa määrättiin toimeenpantavaksi lainmukainen lihan- tarkastus 17/2 1936. Sitäpaitsi laajennettiin Kankaanpään kunnan alueella lainmukaisen lihan tarkastuspakon alaista aluetta.

Seuraavat lihan tarkastamot hyväksyttiin tarkoitukseensa: Oulun kaupungin, Keravan kauppalan sekä Dragsfjärdin, Lapuan, Närpiön, Pohjois-Pirkkalan ja Vöyrin kuntien lihan tarkastamot. Väliaikaisesti hyväksyttiin Mäntän, Paimion, Perniön ja Ruokolahden kuntain lihan tarkastamot.

Lihan tarkastamoja oli maassa vuoden lopussa 79.

Oulun trikinitutkimustoimisto lopetettiin 1 päivästä kesäkuuta 1936.

Vuoden kuluessa on tehty 102 lihan tarkastomoihin ja teurastamoihin kohdistunutta tarkastusta. Näissä todetut epäkohdat, jotka ovat antaneet aiheutta huomautuksiin, selviävät allaolevasta taulukosta.

	tarkastamot	teurastamot
Rakennuksia koskevia epäkohtia	13	—
Järjestys ja puhtaus puutteellinen	4	3
Siisteys lihan käsittelyssä puutteellinen	3	—
Tarkastushuoneen tai teurastushallien kunnossapito ja sisustus puutteellinen	15	8
Erikoiskäsittelysuojissa epäkohtia	13	2
Suolipuhdistamossa epäkohtia	—	3
Eläinsuojissa muistuttamista	—	1
Leimojen kunnossapito puutteellinen	3	—
Laboratorio tai sen välineet epätydyttävässä kunnossa	5	—
Bakteriologisen lihan tarkastuksen suorittaminen puutteellinen	5	—
Hylätyn lihan käsittelyssä ja käytössä epäkohtia	14	1
Tarkastuksen suorittaminen puutteellinen	6	1
Leimauksen suorittaminen puutteellinen	2	—
Sairasosastossa epäkohtia	—	2
Päiväkirjat tai taksat puutteellisia	4	—
	Yhteensä 87	21

Lihanjalostustehtaisiin kohdistuvia tarkastuksia on tehty 75. Näissä todetut epäkohdat, jotka ovat antaneet aiheutta huomautuksiin, selviävät allaolevasta taulukosta.

Rakennuksia koskevia epäkohtia	6
Järjestys ja puhtaus puutteellinen	11
Leikkuu- ja konehuone epätydyttävässä kunnossa	6
Keitto- tai savutusosasto epätydyttävässä kunnossa	1
Varastoissa ja kellareissa puutteellisuuksia	7
Raaka-aineissa huomauttamista	5
Valvonnassa puutteellisuuksia	9
	Yhteensä 45

Jälempänä olevista taulukoista käy selville montako ruhoa eri tarkastamoissa on tarkastettu sekä kuinka monta eläintä eri teurastamoissa on teurastettu ja tarkastettu.

Taulukot n:o 8 ja 9 ovat yhdistelmiä lihantarkastamoissa ja teurastamoissa v. 1936 suoritetussa lihantarkastuksessa aiheutuneista erikoisista toimenpiteistä. Nautakarjatuberkuloosia on tavattu 23 tapausta eli 0.003 % kaikista tarkastetuista nautaeläimistä. Taulukoissa olevat sioissa havaitut tuberkuloositapaukset ovat joitakin poikkeuksia lukuunottamatta olleet humanitartunnasta johtuneita.

Sammandrag.

Under redogörelseåret har till lantbruksministeriets veterinäravdelning anlänt 23 134 olika skrivelser och från densamma har avsänts 5 364 skrivelser. Dessutom har genom lantbruksministeriets allmänna registratorskontor expedierats 1 472 skrivelser, vilka berört veterinäravdelningen.

Följande förordning berörande veterinärvesendet har under året givits:

N:o 20, av den 7 januari, förordning angående ombildning av tvenne laboratoriebiträdebefattningar vid statens veterinärlaboratorium till laborantbefattningar.

Under året har veterinäravdelningen utgivit 5 cirkulär.

Åt veterinärstuderande har i form av studieunderstöd utdelats 70 000 mk.

Veterinäravdelningens konsultativa kommission har sammanträtt 19 gånger, och härvid behandlat utnämningsfrågor, förslag till lagar, förordningar och cirkulär, disciplinära åtgärder, ordnandet av veterinärutbildningen i landet m. m.

Finland har fortsättningsvis tillhört Office International des Epizooties och har representerats av avdelningschefen V. Kankaanpää.

Antalet legitimerade veterinärer var vid redogörelseårets ingång 262. Under året avled 4 veterinärer och 3 legitimerades, varför antalet veterinärer vid årets slut utgjorde 261.

Under årets lopp voro 10 distriktsveterinärtjänster lediganslagna.

4 veterinärer deltog i den kurs för distriktsdjurläkare-examens avläggande som avhölls under tiden 19/10—14/11. Samtliga deltagare avlade efter kursen nämnda examen.

Tvenne legitimationskurser avhölls under året nämligen under tiden 2/3—21/3 samt 14/9—3/10. I den första kursen deltog 4 veterinärer och i den senare 2.

Statens veterinärlaboratorium.

Under redogörelseåret utfördes sammanlagt 28 350 undersökningar, nämligen 23 308 serologiska, 2 188 bakteriologiska samt 1 702 undersökningar för fastställande av kastningsorsaken. Undersökningarnas antal visade jämfört med år 1935 en ökning av 32 %.

Serum, vaccin, kultur, tuberkulin och mallein har under året expedierats 652 229.6. ccm.

Under redogörelseåret undersöktes på förekomsten av rabies 8 huvud av hund och 8 av katt. Samtliga dessa undersökningar gävo negativt resultat.

För fastställandet av tuberkulos undersöktes 558 prov. Tuberkulos konstaterades i 40 av de från nötkreatur insända proven.

För smittsam kastning undersöktes 1 144 efterbördsprov (positiva 13.6 %), 326 fosterprov (positiva 13.1 %), 228 efterbörds + fosterprov (positiva 11.4 %). 14 938 blodprov undersöktes för samma sjukdom varvid positivt resultat erhöles i 8 % av undersökningarna.

I de insända prov, vilka icke gävo positivt resultat vid undersökning på smittsam kastning, konstaterades att kastningen förorsakats i 4 fall av coli-, 8 fall av pyogenes och 7 fall av diplo-streptokockinfektion. Mögelsvamp konstaterades i 76 fall. Av dessa fastställdes i 14 fall *Absidia ramosa*, i 24

fall *Aspergillus fumigatus*, i 1 fall *Aspergillus flavus* och i 7 fall *Aspergillus fumigatus* och *Absidia ramosa* gemensamt. I 30 fall kunde icke mögelsvamparten differentieras.

De smittsamma husdjursjukdomarna.

14 besättningar i vilka konstaterats härdbildande tuberkulos ha på statens bekostnad nedslaktats. Närmare uppgifter om tub. undersökningar, reaktionsprocenter o. s. v. fås ur tabellerna.

Smittsam kastning har konstaterats i 348 nya besättningar.

Intet fall av rabies inträffade under året i Finland.

En svårartad mjältbrandepizooti utbröt under sommaren inom Sordavala och Tohmajärvi distriktsdjurläkaredistrikt. Inalles dog 150 djur i denna sjukdom, innan epizootin småningom övervanns.

Kvarkan som under år 1935 vunnit en mycket stor spridning förekom ställvis rätt allmänt även under redogörelseåret, mest på sådana orter där den under föregående år ännu icke uppträtt.

Närmare upplysningar om förekomsten av smittsamma sjukdomar erhålles ur tabellerna.

De praktiserande veterinärernas arbete, som under de två närmast föregående åren uppvisat en ökning, har även under redogörelseåret fortsättningsvis ökat. De av veterinärerna behandlade fallen och deras art framgå ur tabellerna.

Köttkontrollen.

Under år 1935 fanns i landet 25 godkända slakterier, varav 8 kommunala, 13 andels- och 4 privatslakterier.

Sydvästra Finlands andels-slakteri m. b. t. Salo, Osuuskunta Itikka r. l. slakteri, Seinäjoki och R. Erikssons slakteri Saltvik erhöles under årets lopp exporträttigheter.

Exporträttigheter hade vid årets utgång följande slakterier:

fullständiga rättigheter:

Kreaturscentrallagets slakteri m. b. t., Helsingfors; Sydvästra Finlands andelsslakteri m. b. t. Åbo; Tammerfors stads slakteri; Viborgs stads slakteri; Borgå stads slakteri; Vasa stads slakteri; Keski-Pohjanmaan Osuuskauppa r. l. slakteri, Gamlakarleby; Sydvästra Finlands andelsslakteri m. b. t. Salo; Osuuskunta Itikka r. l. slakteri Seinäjoki; Helsingfors stads slakteri; R. Erikssons slakteri Saltvik; Osuuskunta Karjapohjola r. l. slakteri, Uleåborg.

temporära rättigheter:

Kreaturscentrallagets slakteri m. b. t. i Torneå; Ålands Andelsslakteri m. b. t., Gölby. Osuuskunta Satakunnan Karjakeskus r. l. slakteri, Björneborg.

Dessutom hade Kuopion Karjanmyyntiosuuskunta r. l. slakteri rättighet att exportera saltat, palvat, rökt m. m. på liknande sätt behandlat kött.

Vid utgången av året var köttkontrollstationernas antal 79.

Närmare uppgifter om slakteriernas och köttkontrollstationernas verksamhet erhålles ur efterföljande tabeller.

Résumé du rapport du service vétérinaire pour l'année 1936.

Au cours de l'année dont traite ce rapport, la section vétérinaire du Ministère d'Agriculture a reçu 23 134 envois de lettres et de documents, et en a expédié 5 364. En outre, la section vétérinaire a expédié 1 472 envois par l'intermédiaire du Bureau du greffier du Ministère de l'Agriculture.

En fait de mesures législatives, le décret suivant a été promulgué:

N:o 20, du 7 janvier. — Décret concernant la fondation de deux charges de préposés aux travaux du laboratoire vétérinaire de l'Etat, en remplacement de deux emplois d'assistant aux mêmes travaux.

Cinq lettres circulaires ont été issues par la section.

Des subvention d'une valeur totale de 70 000 markkas ont été accordées aux étudiants en médecine vétérinaire.

La commission consultative de la section vétérinaire s'est réunie dix-neuf fois. Elle a traité de diverses nominations, de projets de lois, de décrets et de circulaires, de mesures, disciplinaires, de la préparation des vétérinaires en Finlande etc.

La Finlande a été représentée auprès de l'Office International des Epizooties par le chef de la section vétérinaire, M. Kankaanpää.

Il y avait dans le pays, au début de l'année, 262 vétérinaires. Quatre d'entre eux décédèrent au courant de l'année, trois nouveaux vétérinaires furent validés, de sorte que le nombre des vétérinaires praticiens était, à la fin de 1936, de 261.

Quatre vétérinaires prirent part aux cours organisés pour la préparation à l'examen de vétérinaire de district qui eurent lieu du 19 octobre au 14 novembre. Tous les participants passèrent l'examen en question.

Deux cours de validation eurent lieu du 2 au 21 mars et du 14 septembre au 3 octobre. Il y eut quatre participants au premier de ces cours et deux au second.

Laboratoire vétérinaire de l'Etat.

Au cours de l'année, il a été pratiqué, au laboratoire, 23 308 examens sérologiques, 2 188 examens bactériologiques et anatomo-pathologiques, ainsi que 1 702 examens exécutés en vue d'établir le diagnostic bactériologique de l'avortement épi-zootique. Le total des examens s'élève donc à 28 350, soit une augmentation de 32 % depuis 1935.

652 229.6 centimètres cubes de sérums, vaccins, cultures, tuberculine et maléine ont été préparés au laboratoire.

Maladies infectieuses des animaux domestiques.

Quatorze étables ont été annihilées aux frais de l'Etat en raison des cas de tuberculose formant foyer que l'on y a constatées. Le nombre des examens en vue de tuberculose et le pourcentage des réactions positives ressortent, de même que l'étendue de la tuberculose formant foyer, des tableaux ci-après.

Trois cent quarante-huit étables ont été déclarées infectées de l'avortement épizootique.

Aucun cas de rage n'a été relevé.

Un charbon bactérien de nature maligne a sévi pendant l'été dans les districts vétérinaires de Sortavala et de Tohmajärvi. Cent cinquante animaux y succombèrent avant que l'épizootie ait pu être vaincue.

La gourme qui prit une très grande étendue en 1935 sévit dans certaines localités en 1936, principalement là où elle n'avait pas été constatée l'an passé.

Des renseignements supplémentaires sur l'apparition de maladies infectieuses chez les animaux domestiques sont donnés dans les statistiques annexées au présent rapport.

La clientèle des vétérinaires praticiens a continué de grandir comme au cours de deux années précédentes. Les statistiques ci-après indiquent le nombre des cas traités et leur nature.

Contrôle de la viande.

Il y avait en 1935 25 abattoirs sous contrôle officiel dans le pays, dont 8 communaux, 13 coopératifs et 4 abattoirs privés.

Les abattoirs de la coopérative de la Finlande méridionale à Salo, ceux de la coopérative de Itikka à Seinäjoki et la boucherie R. Eriksson à Saltvik ont obtenus le droit d'exporter leurs produits.

Les abattoirs suivants bénéficiaient à la fin de l'année du droit d'exportation:

Droits entiers:

Les abattoirs de la centrale de viande, Helsinki; les abattoirs coopératifs du sud-ouest finlandais, Turku; les abattoirs de la ville de Tampere; les abattoirs de la ville de Viipuri; les abattoirs de la ville de Porvoo; les abattoirs de la ville de Vaasa; les abattoirs coopératifs de l'Ostrobothnie centrale, Kokkola; les abattoirs de la coopérative de la Finlande méridionale à Salo; les abattoirs de la coopérative Itikka à Seinäjoki; la boucherie R. Eriksson à Saltvik; les abattoirs de la ville de Helsinki; ceux de la coopérative Karja-Pohjola, Oulu.

Droits temporaires:

Les abattoirs de la centrale de viande, Tornio, les abattoirs de la coopérative des îles Åland, Gölby; ceux de la centrale coopérative de Satakunta, à Pori.

De plus, la coopérative de boucherie de Kuopio a été autorisée à exporter de la viande fumée, salée ou traitée de façons analogues.

Le nombre des offices de contrôle de viande était au 31 décembre 1935 de 79. Des renseignements supplémentaires sur l'activité des abattoirs et des offices de contrôle de viande sont fournis par les tableaux y ayant trait, annexés au présent rapport.

TAULUKKEITA.
TABLEAUX.

Taulu 1. Läänittäinen yhdistelmä
Tableau 1. Résumé des recherches effectuées au moyen de

Yhteensä tutkittu.
Recherches au total.

Lääni Département	Karjojen lukumäärä Nombre des étables	Tutkittujen lukumäärä Nombre des animaux examinés	Karjojen keskimääräinen reaktiivisuus Nombre moyen des animaux par étable	Vastavaikutettujen eläinten lukumäärä Nombre des réactions			Vastavaikutettujen eläinten prosentti Pourcentage des réactions			Vastavaikutettujen karjojen lukumäärä Nombre des étables	Vastavaikutettujen reaktiivisuus prosentti Pourcentage des réactions par étable
				S * F *	H ** f **	S + H F + f	S F	H f	S + H F + f		
<i>Nautaeläimiä</i> <i>Bovides</i>											
Uudenmaan	1 741	27 663	15.89	40	307	347	0.14	1.11	1.25	126	7.24
Turun ja Porin	2 451	31 167	12.72	263	432	695	0.84	1.39	2.23	296	12.08
Hämeen	1 654	25 353	15.33	213	245	458	0.84	0.97	1.81	102	6.17
Viipurin	2 629	23 994	9.13	239	704	943	1.00	2.93	3.93	388	14.76
Mikkelin	409	5 646	13.80	14	83	97	0.25	1.47	1.72	48	11.74
Kuopion	656	9 239	14.08	102	358	460	1.10	3.87	4.97	161	24.54
Vaasan	1 743	13 999	8.03	78	235	313	0.56	1.68	2.24	185	10.61
Oulun	1 036	9 782	9.44	81	169	250	0.83	1.73	2.56	133	12.84
Ahvenanmaan maakunta ..	91	917	10.08	19	27	46	2.07	2.94	5.01	19	20.88
Koko maa — Dans tout le pays	12 410	147 760	11.91	1 049	2 560	3 609	0.71	1.73	2.44	1 458	11.76
<i>Sikoja</i> <i>Porcs</i>											
Uudenmaan	1	19	19	—	—	—	—	—	—	—	—
Turun ja Porin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hämeen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Viipurin	2	20	10	—	—	—	—	—	—	—	—
Mikkelin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuopion	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vaasan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oulun	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ahvenanmaan maakunta ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Koko maa — Dans tout le pays	3	39	13	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Kanoja</i> <i>Poules</i>											
Uudenmaan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Turun ja Porin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hämeen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Viipurin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mikkelin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kuopion	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vaasan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oulun	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ahvenanmaan maakunta ..	4	276	69	—	—	—	—	—	—	—	—
Koko maa — Dans tout le pays	4	276	69	—	—	—	—	—	—	—	—

*) S = selvä   *) F = fortes
**) H = heikko   **) f = faibles

tuberkuliinitutkimuksista v. 1936.

tuberculine chez les bovidés par département en 1936.

Ensikerran tutkittu.

Recherches faites pour la première fois.

L ä ä n i Département	Kariojen luku Nombre des stables	Tutkittujen luku Nombre des animaux examinés	Kariojen keskimääräinen luku Nombre moyen des animaux par stable	Vastavaikut. eläin- ten luku Nombre des réactions			Vastavaikut. el. % Pourcentage des réactions			Vastavaikut. Kariojen luku Nombre des stables opure réage	Vastavaikut. kario- jen reakt. % Pourcentage des réactions par stable
				S * F *	H ** f **	S + H F + f	S F	H f	S + H F + f		
<i>Nautaeläimiä Bovidés</i>											
Uudenmaan	414	4 270	10.31	14	31	45	0.33	0.73	1.06	17	4.11
Turun ja Porin	1 687	13 460	7.98	53	133	186	0.39	0.99	1.38	92	5.45
Hämeen	719	7 468	10.39	20	27	47	0.27	0.36	0.63	22	3.06
Viipurin	2 279	18 471	8.10	141	436	577	0.76	2.36	3.12	274	12.02
Mikkelin	268	2 580	9.63	5	23	28	0.19	0.89	1.08	22	8.21
Kuopion	412	3 969	9.63	10	72	82	0.25	1.81	2.06	43	10.44
Vaasan	902	6 225	6.90	16	72	88	0.26	1.16	1.42	50	5.54
Oulun	513	3 332	6.50	32	60	92	0.96	1.80	2.76	56	10.92
Ahvenanmaan maakunta ..	81	631	7.79	17	17	34	2.69	2.69	5.38	15	18.52
Koko maa — Dans tout le pays	7 275	60 406	8.30	308	871	1 179	0.51	1.44	1.95	591	8.12

Taulu 2. Vertaileva taulu vv. 1908—1936 tutkittujen nautaeläinten lukumäärästä ja niiden reaktioprocenteista.

Tableau 2. Tableau comparatif pour les années 1908—1936 indiquant le nombre des bovidés examinés et le pourcentage des réactions.

Vuosi An	Tutkittujen eläinten luku Nombre des ani- maux examinés	Reaktiot % Pourcentage des réactions	Vuosi An	Tutkittujen eläinten luku Nombre des ani- maux examinés	Reaktiot % Pourcentage des réactions
1908	57 031	6.4	1923	24 594	8.5
1909	72 165	4.9	1924	33 910	6.9
1910	73 978	4.4	1925	47 643	7.3
1911	66 419	5.0	1926	34 886	7.9
1912	70 628	4.5	1927	29 823	6.5
1913	94 021	2.8	1928	42 837	4.9
1914	69 185	4.3	1929	77 572	5.5
1915	42 677	6.1	1930	113 594	4.3
1916	34 545	4.7	1931	155 453	3.12
1917	21 867	5.5	1932	183 649	3.11
1918	5 660	4.0	1933	180 838	3.00
1919	14 804	5.0	1934	158 225	3.32
1920	11 333	6.0	1935	171 190	2.88
1921	11 501	7.2	1936	147 760	2.44
1922	17 287	7.0			

Taulu 3. Taulu reaktioprocentin vaihteluista vv. 1908—1936 ensikerran tutkituissa karjoissa.

Tableau 3. Tableau indiquant le pourcentage des réactions chez les bovidés non encore examinés, pour les années 1908—1936.

Vuosi An	Tutkittujen karjojen luku Nombre des éta- bles examinés	Tutkittujen eläinten luku Nombre des ani- maux examinés	Reaktiot — Réactions		
			S. F.	H. f.	S. + H. % F. + f. en %
1908	—	21 529	1 122	380	7.0
1909	—	28 719	1 063	456	5.3
1910	2 250	29 956	709	650	4.4
1911	1 733	21 270	527	361	4.2
1912	2 079	24 004	405	461	3.6
1913	3 649	42 738	679	711	3.2
1914	2 498	24 617	308	319	2.6
1915	432	5 469	222	162	9.7
1916	472	4 771	62	106	3.5
1917	157	2 392	86	51	5.7
1918	83	823	32	26	7.0
1919	132	2 472	96	17	4.6
1920	201	3 065	303	66	12.1
1921	172	2 240	107	55	7.2
1922	245	4 120	94	90	4.5
1923	450	4 989	86	91	3.5
1924	819	10 144	200	219	4.1
1925	1 814	21 393	244	517	3.5
1926	1 050	11 969	223	221	3.8
1927	1 027	11 388	265	337	5.3
1928	1 110	13 280	246	406	4.9
1929	2 952	30 444	417	1 284	5.6
1930	5 396	55 746	439	1 512	3.5
1931	8 774	82 787	525	1 406	2.33
1932	10 571	99 202	378	1 728	2.12
1933	10 208	89 756	401	1 415	2.02
1934	8 767	72 403	394	1 253	2.27
1935	7 914	64 325	351	993	2.09
1936	7 275	60 406	308	871	1.95

Taulu 4. Taulu v. 1936 esiintyneistä tarttuvista kotieläintautitapauksista.
Tableau 4. Tableau indiquant les cas de maladies infectieuses des animaux domestiques en 1936.

Lääni Département	Abortus infectiosus Luomistauti	Anemia inf. equorum Hevosien tarttuva näivetystauti	Anthrax Pernarutto	Bronchopneumonia catarrhalis chronica suum. Porsasyskä	Coccidiosis Kokkidiosi	Coryza contagiosa equorum Pääntauti	Coryza gangraenosa bovum Kinokuume	Dydenteria vel pyosepticaemia neonatorum Vastasyntyneiden ripuli ja verenmyrkytys	Erysipelas suis Sikaruusu	Febris catarrhalis nervosa canum Penikkatauti	Gangraena emphysematosa Ritinärutto	Haemoglobinuria enzootica bovis. Punatauti	Kolpitis granulosa bovum Tarttuva emätintulehdus	Lyssa (Rabies) Raivotauti	Morbus maculosus equi Täpläkuume	Oedema maligni Pahanlaatuisen turvotus	Tetanus Jäykkäkouristus	Trichophytia Pälvisiisa	Typhus avium Valkovatsuri	Variola, Varicellae Rokko	Influenza catarrhalis Influenssa	Pseudotuberculosis Valetuberkulosi
Uudenmaan lääni	112	—	—	152	—	633	12	382	636	112	—	603	184	—	16	7	17	227	—	37	—	—
Turun ja Porin lääni	90	—	6	120	2 831	1 241	18	64	505	77	2	233	47	—	23	—	12	28	—	—	—	—
Hämeen lääni	64	—	7	30	5	1 181	11	132	438	171	13	614	336	—	16	—	13	68	—	112	—	—
Viipurin lääni	11	—	176	29	—	175	11	119	625	189	13	661	50	—	10	1	14	353	—	30	—	—
Mikkelin lääni	—	—	—	—	—	335	1	41	181	42	4	249	—	—	—	3	4	—	—	—	—	—
Kuopion lääni	16	—	47	17	—	300	20	136	401	61	1	1 081	19	—	2	1	4	217	—	—	—	—
Vaasan lääni	26	—	3	8	42	582	48	26	472	47	—	93	640	—	6	—	20	52	—	—	—	—
Oulun lääni	48	2	—	25	7	382	10	22	31	57	—	—	77	—	5	—	7	—	—	—	—	—
Ahvenanmaan maak.	—	—	—	—	—	—	1	—	48	—	—	54	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Koko maa — Dans tout le pays	348	2	239	881	2 885	4 829	132	922	3 337	756	20	3 658	1 353	—	78	12	92	945	3 638	243	—	260

1) Luku tarkoittaa vuoden kuluessa saastutetuksi julistettuja karjoja. — le chiffre s'applique au étalles déclarées infectées pendant l'année.

Taulu 5. Yhdistelmä eläinlääkärien ilmoittamista kotieläinten
Tableau 5. Relevé des rapports des vétérinaires concernant le nombre des

Eläinlaji ja lääni <i>Animaux et départements</i>	Tartuntia tautoja — <i>Morbi infectiosi</i>	Märkä tai veremyrkytys — <i>Pyæmia vel septicæmia</i>	Aktiivimyrkytys — <i>Actinomyçosis</i>	Botryomykoosi — <i>Botryomyçosis</i>	Kasvainia — <i>Tumores</i>	Verekiertoaluetta tautoja — <i>Morbi organorum circulatoris</i>	Imusuonen ja luusolunkehän tulehdus <i>Lymphangitis et lymphadenitis</i>	Lonkkatulehdus — <i>Heumophilus paratuberculosis</i>	Poikimahaavaus — <i>Paresis puerperalis</i>	Riisi tai luuppimemmen <i>Rachitis vel osteomalacia</i>	Muita aiheenvaihtotautoja — <i>Alti morbi constitutionales etc.</i>	Hengityselinten tautoja — <i>Morbi organorum respiratoris</i>	Ruuanalustahäiriö — <i>Dyspepsia vel indigestio</i>	Ähky — <i>Enteralgia</i>	Pullistustauti — <i>Tympania</i>	Hammastauti — <i>Vitia dentium</i>	Muita ruuanalustselinten tautoja <i>Alti morbi organorum digestions</i>	Satunnainen luonnon — <i>Abortus sporadicus</i>	Uterulehdus — <i>Metritis</i>	
Hevosia	650	30	—	34	75	70	8	95	152	50	13	6	1 688	349	595	20	1 078	509	71	17
Nautaeläimiä	1 314	22	216	—	81	94	6	18	—	94	945	410	53	901	5	294	37	1 086	484	1 195
Lampaita ja vuohia	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Sikoja	880	6	2	3	—	—	42	1	—	269	7	40	8	245	—	—	—	2	2	42
Koiria ja kissoja	112	—	—	—	15	13	—	2	—	20	3	21	51	—	—	—	7	123	—	2
Siipikarjaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muita eläimiä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	6	4
Muita eläimiä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uudenmaan lääni	2 956	58	220	37	171	177	56	116	152	441	965	475	1 771	1 568	600	318	1 122	2 159	563	1 260
Hevosia	1 292	21	—	20	45	59	17	117	157	90	—	15	1 059	410	241	9	484	592	21	20
Nautaeläimiä	376	8	214	—	47	113	44	3	—	186	748	286	49	3 140	9	283	6	1 204	367	934
Lampaita ja vuohia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	1	—	—	16	—	—	—	25	1	1
Sikoja	626	—	—	—	1	40	84	—	—	227	25	22	24	617	—	—	—	518	1	61
Koiria ja kissoja	77	—	—	—	8	5	—	—	—	7	—	—	8	22	—	—	—	62	—	—
Siipikarjaa	6 717	—	—	—	60	—	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—
Muita eläimiä	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—
Muita eläimiä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Turun ja Porin lääni ..	90 99	29	214	20	161	217	445	120	157	517	774	759	1 140	4 205	250	293	490	2 407	390	1 016
Hevosia	1 313	32	—	9	62	61	18	117	172	74	—	13	1 333	319	370	3	1 081	746	29	21
Nautaeläimiä	1 025	30	12	—	73	72	17	13	—	125	723	211	42	952	25	290	17	1 167	314	878
Lampaita ja vuohia	1	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	—	—	145	—	—
Sikoja	508	—	—	2	2	6	14	—	—	183	19	—	6	148	—	—	2	266	3	89
Koiria ja kissoja	171	—	—	1	7	11	—	3	—	15	—	5	30	57	—	—	1	142	—	3
Siipikarjaa	5	—	—	—	—	—	26	—	—	—	—	10	—	20	—	—	—	—	—	—
Muita eläimiä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muita eläimiä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hämeen lääni	3 023	62	12	12	144	150	75	133	172	397	742	248	1 412	1 496	395	294	1 101	2 466	346	991
Hevosia	277	7	—	21	58	48	11	63	102	80	—	2	2 346	475	448	1	1 043	582	27	11
Nautaeläimiä	1 437	13	80	—	24	59	1	1	—	150	425	106	39	1 289	1	250	51	1 015	155	795
Lampaita ja vuohia	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	13	—	—	—	—	—	1
Sikoja	30	—	—	—	—	—	—	—	—	137	2	18	3	387	—	—	—	131	1	22
Koiria ja kissoja	189	—	—	—	2	3	—	—	—	9	—	2	6	15	—	—	2	113	—	—
Siipikarjaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muita eläimiä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muita eläimiä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Viipurin lääni	1 938	20	80	21	84	110	12	64	102	376	427	136	2 394	2 179	449	251	1 096	1 841	183	829
Hevosia	362	29	—	5	23	7	4	21	46	6	—	2	314	145	157	—	269	429	4	33
Nautaeläimiä	283	10	34	—	13	11	4	—	2	20	133	4	13	335	8	69	9	503	60	228
Lampaita ja vuohia	—	—	2	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—
Sikoja	181	—	—	—	—	2	8	—	—	25	—	—	5	120	—	—	—	166	—	28
Koiria ja kissoja	42	11	—	—	4	2	1	—	—	10	—	—	13	12	—	—	4	46	—	—
Siipikarjaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muita eläimiä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muita eläimiä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mikkelin lääni	868	50	36	5	40	22	22	21	48	61	133	6	345	612	165	69	282	1 147	64	289

Eläinlaji ja lääni <i>Animaux et départements</i>	Uvareulehdus — <i>Mastitis</i>	Sätkäinen luonnon — <i>Abortus sporadicus</i>	Muita ruuansulatuselinten tautia <i>Alit morbi organorum digestivis</i>	Hammastautia — <i>Vitia dentium</i>	Pullistautia — <i>Tympania</i>	Ähky — <i>Enteralgia</i>	Ruuansulatushäiriö — <i>Dyspepsia vel indigestio</i>	Hengityselinten tautia — <i>Morbi organorum respiratoris</i>	Muita aiheenvaihtautia — <i>Alit morbi constitutionales etc.</i>	Pokkahaalivaus — <i>Paresis puerperalis</i>	Riisi tai luuppehmenneen Ruokitus vel osteomyelitis	Lonkkaheilaus — <i>Haemoglobinæmia paralytica</i>	Innusunen ja linnuslinnukseen tulehdus <i>Igniphagitis et igniphagiditis</i>	Veren- ja vertamudostavien elinten tautia — <i>Morbi sanguinis sanguiniferæ organique organorum</i>	Venkiertelöiden tautia — <i>Morbi organorum circulatoris</i>	Kasvainia — <i>Tumores</i>	Botryomykoosi — <i>Botryomycosis</i>	Aktinomykoosi — <i>Actinomycosis</i>	Märkä tai vereimyrkytys — <i>Puuvia vel septicæmia</i>	Tarttuvia tautia — <i>Morbi infectiosi</i>
Hevosia	45	78	682	1 089	13	400	690	898	147	—	109	155	84	22	44	52	4	32	417	417
Nautaeläimiä	647	133	1 402	24	412	1	6 844	46	156	469	130	15	12	46	78	24	—	40	1349	1 349
Lampaita ja vuohia ...	1	1	57	—	6	—	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Sikoja	67	3	378	—	—	—	348	33	8	6	201	2	—	14	22	1	—	1	472	472
Koiria ja kissoja	1	—	101	—	—	—	4	4	2	—	20	1	—	4	5	5	—	—	61	61
Siipikarjaa	—	—	—	—	—	—	30	—	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muita eläimiä	—	—	25	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Kuopion lääni	761	215	2 645	1 122	431	401	7 917	981	333	475	460	173	96	86	150	82	4	61	2 301	2 301
Hevosia	23	57	918	—	—	710	1 046	1 326	5	—	67	188	101	15	56	91	27	13	640	640
Nautaeläimiä	651	292	1 526	19	347	30	1 362	155	116	—	143	2	6	10	63	45	—	116	881	881
Lampaita ja vuohia ...	—	—	63	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sikoja	44	1	278	—	—	—	433	20	—	19	160	—	—	1	5	—	—	6	480	480
Koiria ja kissoja	—	3	92	7	—	—	31	13	—	—	5	2	1	1	6	7	—	—	47	47
Siipikarjaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42	42
Muita eläimiä	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vaasan lääni	718	353	2 877	845	347	740	2 872	1 514	121	641	376	192	108	27	130	143	27	18	2 090	2 090
Hevosia	3	20	385	—	1	287	566	438	6	—	13	58	62	3	16	19	6	9	400	400
Nautaeläimiä	222	193	513	1	76	11	734	13	19	122	45	—	—	—	10	9	—	28	114	114
Lampaita ja vuohia ...	—	—	13	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sikoja	6	—	39	—	1	—	46	5	—	—	28	—	—	—	—	—	—	1	56	56
Koiria ja kissoja	1	—	49	3	—	—	10	5	2	—	5	—	—	1	1	4	—	—	57	57
Siipikarjaa	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Muita eläimiä	—	—	5	—	3	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Oulun lääni	232	213	1 005	626	81	298	1 359	465	33	122	101	58	62	3	27	32	6	11	627	627
Hevosia	—	2	20	37	—	37	7	61	—	—	5	8	12	—	1	7	—	—	1	1
Nautaeläimiä	75	6	73	1	12	—	219	22	59	31	27	—	—	—	4	1	—	2	55	55
Lampaita ja vuohia ...	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sikoja	2	—	12	—	2	—	3	—	—	—	10	—	—	2	—	—	—	—	48	48
Koiria ja kissoja	—	—	6	—	—	—	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Siipikarjaa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	7
Muita eläimiä	1	—	49	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ahvenanmaan maakunta	78	9	160	38	12	39	235	83	59	31	43	8	12	—	7	8	2	—	111	111
Hevosia	173	309	4 863	522	47	3 245	4 007	9 463	196	13	494	1 038	672	98	362	432	126	173	5 352	5 352
Nautaeläimiä	6 225	2 004	8 489	165	2 033	90	15 776	432	1 367	4 218	920	19	53	128	504	317	—	742	6 834	6 834
Lampaita ja vuohia ...	3	3	308	—	10	—	35	4	27	1	8	—	—	5	1	—	4	—	6	6
Sikoja	361	11	2 020	—	2	2	2 347	104	88	78	240	2	1	163	77	4	5	23	3 281	3 281
Koiria ja kissoja	7	3	734	—	1	—	232	100	26	—	92	3	6	6	46	52	1	11	756	756
Siipikarjaa	—	—	4	—	—	—	21	—	466	—	10	—	—	326	—	60	—	—	6 771	6 771
Muita eläimiä	5	6	289	—	3	—	25	2	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	13	13
Koko maa — <i>Dans tout le pays</i>	1 74	2 336	16 707	6 722	2 096	3 337	22 443	10 105	2 170	4 310	2 772	1 062	732	726	990	865	132	756	23 013	23 013

Taulu 6. Lihantarkastamoissa tarkastettujen ruhojen lukumäärä v. 1936.
Tableau 6. Nombre des viandes examinées aux bureaux d'inspection en 1936.

Lihantarkastamot Bureau d'inspection	Raavaita Gros bétail		Hiehoja ja suurempia vasikoita Génisses et grands veaux		Pikkuvasikoita Petits veaux		Lampaista Moutons		Sikoja Porcs		Hevosia Chevaux		Yhteensä Total		Suositun, sa- vustettua, pal- vatonta lihaa kg Viandes, solides fumées, en kg
	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	1/1	1/2	
<i>Uudenmaan lääni</i>															
Haaga, kauppalala ..	1 463	—	3 419	—	9 759	—	1 280	—	1 979	19	220	—	18 120	19	1 355
Hanko, kaupunki ..	404	5	402	—	1 004	—	199	—	426	26	11	—	2 446	31	3 670
Helsinki, » ..	5 122	14	16 308	8	23 949	24	14 430	11	7 788	193	117	—	67 714	250	90 148
» kunta	1 195	2	1 474	—	5 143	—	1 006	—	2 473	28	71	—	11 362	30	49 820
Hyvinkää, kauppalala	376	—	648	4	1 240	7	338	3	649	22	5	—	3 256	36	256
Karjaa, » ..	331	2	251	—	674	—	154	—	425	8	7	—	1 842	10	915
Karkkila, » ..	241	—	375	—	663	—	299	—	661	82	12	—	2 251	82	1 602
Kerava, » ..	192	—	108	—	487	—	38	—	292	7	1	—	1 118	7	—
Kuusankoski, kunta	1 221	1	775	2	2 312	—	1 862	—	1 010	194	9	—	7 189	197	7 880
Lohja, kauppalala ...	556	—	835	—	3 571	—	573	—	1 377	—	55	—	6 967	—	1 173
» kunta	360	—	196	—	1 196	—	215	—	482	—	20	—	2 469	—	—
Loviisa, kaupunki ..	636	14	353	1	2 763	—	380	—	715	86	3	—	4 850	101	695
Nummi, kunta	628	—	1 214	—	1 867	3	1 029	—	3 097	26	42	—	7 877	29	990
Porvoo, kaupunki ..	112	—	954	—	5 873	—	473	—	1 048	214	20	—	8 480	214	2 438
Tammisaari (Helsinki) ...	418	1	478	—	1 325	—	325	1	546	38	—	—	3 092	40	960
Valtio (Helsinki) ...	531	5	3 817	6	10	—	184	—	—	—	—	—	4 542	11	152
Yhteensä	1 3786	44	31 607	21	61 836	34	22 785	15	22 968	943	593	—	153 575	1 057	162 054
<i>Turun ja Porin lääni</i>															
Dragsfjärd, kunta ..	243	1	66	—	65	—	164	—	289	37	—	—	827	38	5 112.5
Huittinen, »	378	—	475	—	1 473	—	477	—	407	51	37	—	3 247	51	—
Ikaalinen, kauppalala	310	—	849	—	1 093	—	827	—	415	38	11	—	3 505	38	1 771
Kankaanpää, kunta	330	—	1 417	—	1 286	—	1 409	—	808	24	20	—	5 270	24	35 434
Kokemäki, » ..	319	—	442	—	1 051	—	377	1	972	145	42	—	3 203	146	119
Kyrö, taajaväk, yh- dyskunta	23	—	175	—	369	—	205	—	113	35	24	—	909	35	—
Laitila, kunta	412	—	914	—	989	—	1 215	—	696	117	26	—	4 252	117	—
Loimaa, kauppalala ..	1 647	2	2 759	—	2 556	—	1 312	—	1 289	106	125	—	9 688	108	490
Paimio, kunta	216	—	479	—	1 071	—	226	—	259	40	9	—	2 260	40	40
Parainen, »	313	—	260	—	920	—	318	—	647	38	—	—	2 458	38	3 062
Perniö, »	222	—	113	—	1 664	—	173	—	347	6	38	—	2 557	6	—
Pori, kaupunki	3 027	—	3 468	—	14 688	—	7 043	—	4 055	—	215	—	32 496	—	4 154
Rauma, »	1 942	1	862	—	3 397	—	1 832	—	1 335	308	38	—	9 406	309	2 810
Salo, kauppalala	1 170	1	2 270	—	5 511	—	926	—	1 827	219	59	1	11 763	221	2 533
Turku, kaupunki	5 605	22	15 792	12	26 349	—	10 141	—	12 723	972	483	1	71 093	1 007	16 623
Uusikaupunki, kaup.	582	—	888	—	931	—	1 476	—	1 565	—	17	—	5 459	—	10
Vammala, kauppalala	893	—	2 185	—	3 832	2	2 146	—	1 751	265	43	—	10 850	267	880
Vehmaa, kunta	109	—	304	—	697	—	416	—	627	23	1	—	2 154	23	—
Yhteensä	17 741	27	33 718	12	67 942	2	30 683	1	30 125	2 424	1 188	—	181 397	2 468	730 38.5
<i>Hämeen lääni</i>															
Forssa, kauppalala ..	262	—	980	—	865	—	627	—	567	—	14	—	3 315	—	30
Hämeenlinna, kaup.	758	3	2 454	—	6 198	—	1 607	—	1 097	375	62	—	12 176	378	441
Lahti, kaupunki	1 433	4	2 568	1	10 597	6	3 454	1	2 378	472	20	—	20 450	484	6 805
Mänttä, kunta	354	—	499	—	391	—	543	—	555	14	21	—	2 363	14	388
Orivesi, »	397	1	572	3	962	—	371	1	389	14	2	—	2 693	19	751
Pohjois-Pirkkala, kunta	118	1	189	—	339	—	303	—	149	13	1	—	1 099	14	508
Riihimäki, kauppalala	810	1	1 166	—	4 177	—	708	—	1 108	150	16	—	7 985	151	1 445
Tampere, kaupunki ..	727	1	3 319	2	15 556	1	3 924	—	617	32	51	—	24 194	36	17 642
Toijala, taajaväk, yh- dysk.	230	24	251	4	536	—	127	—	204	83	8	—	1 356	111	—
Urjala, kunta	758	—	1 689	—	2 953	—	1 185	—	990	46	34	—	7 609	46	127
Yhteensä	5 847	35	13 687	10	42 574	7	12 849	2	8 054	1 199	229	—	83 240	1 253	28 137

Lihantarkastamot <i>Bureau d'inspection</i>	Raavaita <i>Gros bétail</i>		Hiehoja ja suurempia vasikoita <i>Génisses et grands veaux</i>		Pikkuvasikoita <i>Petits veaux</i>		Lampaita <i>Moutons</i>		Sikoja <i>Porcs</i>		Hevosia <i>Chevaux</i>		Yhteensä <i>Total</i>		Suolattu, sa- vustettu, pal- vattu lihaa kg <i>Panides salées, fumés en kg</i>	
	¹ / ₂	¹ / ₂	¹ / ₂	¹ / ₂	¹ / ₂	¹ / ₂	¹ / ₂	¹ / ₂	¹ / ₂	¹ / ₂	¹ / ₂	¹ / ₂	¹ / ₂	¹ / ₂		
<i>Viipurin lääni</i>																
Enso, tehdasyhdysk.	629	94	1 147	44	2 454	—	1 351	2	1 318	409	—	—	6 899	549	1 342	
Hamina, kaupunki..	889	—	1 123	—	3 483	—	1 319	—	2 011	424	1	—	8 826	424	7 316.5	
Kotka, »	2 253	5	1 086	—	7 288	—	2 274	—	2 691	506	—	—	15 592	511	13 701.5	
Kouvola, kauppala..	1 428	14	872	—	5 476	—	2 299	—	1 178	225	38	—	11 291	239	3 137	
Kymi, kunta	736	41	236	—	1 996	—	764	—	811	65	1	—	4 544	106	2 833	
Käkisalmi, kaupunki	966	8	923	7	3 299	2	1 166	—	1 111	198	30	—	7 495	215	1 834	
Lappeenranta, »	3 424	—	1 377	—	8 173	—	3 700	—	1 778	774	3	—	18 455	774	20 100	
Ruokolahti, kunta..	374	6	412	4	1 118	1	1 084	1	387	138	—	—	2 375	150	625	
Sortavala, kaupunki	1 396	—	1 450	—	2 159	—	1 620	—	1 344	—	15	1	7 984	1	18 419	
Terijoki, kunta	482	16	939	10	3 716	—	626	1	735	330	—	—	6 498	357	60	
Viipuri, kaupunki ..	2 859	26	8 920	36	24 379	—	8 267	—	4 034	1 232	79	1	48 538	1 295	23 255	
Yhteensä	15 436	210	18 485	101	62 541	3	24 470	4	17 398	4 301	167	2	138 497	4 621	92 623	
<i>Mikkelin lääni</i>																
Heinola, kaupunki .	138	—	900	—	908	—	636	—	438	75	1	—	3 021	75	1 138	
Mikkeli, »	1 887	1	1 469	—	3 454	—	3 725	—	2 352	114	2	—	12 889	115	13 270	
Savonlinna, »	706	9	1 429	1	2 962	—	1 869	1	1 592	293	2	—	8 560	304	840	
Yhteensä	2 731	10	3 798	1	7 324	—	6 230	1	4 382	482	5	—	24 470	494	15 248	
<i>Kuopion lääni</i>																
Iisalmi, kaupunki ..	795	—	1 203	—	1 830	—	1 901	—	1 356	55	25	—	7 110	55	593.5	
Joensuu, »	3 022	—	4 756	—	3 015	—	2 004	—	2 919	—	87	—	15 803	—	1 119	
Kuopio, »	2 676	15	4 092	—	8 812	—	5 327	—	3 851	925	13	—	24 771	940	—	
Varkaus, kauppala ..	1 183	15	708	2	1 151	—	1 480	2	1 237	284	4	—	5 763	303	287.5	
Yhteensä	7 676	30	10 759	2	14 808	—	10 712	2	9 363	1 264	129	—	53 447	1 298	2 000	
<i>Vaasan lääni</i>																
Ilmajoki, kunta	249	—	692	1	505	—	282	—	394	46	34	—	2 156	47	—	
Jyväskylä, kaupunki	2 892	—	2 654	—	5 310	—	4 009	—	1 956	148	67	—	16 888	148	6 945	
Kokkola, »	865	3	1 970	—	5 500	—	1 617	—	674	7	5	—	10 631	10	795	
Kristiinankaup.»	818	—	3 548	—	3 562	—	2 791	1	1 259	48	112	—	12 090	49	6 107	
Lapua, kunta	280	—	902	—	2 153	—	756	—	418	79	2	—	4 511	79	155	
Närpiö, »	301	1	246	—	940	—	155	—	328	121	2	—	19 72	122	178	
Pietarsaari, kaupunki	1 264	—	2 593	—	5 111	—	1 602	—	1 379	128	14	—	11 963	128	455	
Seinäjäki, kauppala.	430	—	926	—	1 930	—	733	—	549	33	—	—	4 568	33	—	
Vaasa, kaupunki....	2 630	—	4 961	—	5 267	—	5 451	—	3 180	382	—	—	21 489	382	3 221	
Vöyri, kunta	241	1	898	3	381	—	89	1	672	32	5	—	2 286	37	—	
Ylistaro, »	558	—	2 464	—	1 521	—	851	—	434	—	8	—	5 836	—	—	
Yhteensä	10 528	5	21 854	4	32 180	—	18 336	2	11 243	1 024	249	—	94 390	1 035	17 856	
<i>Oulun lääni</i>																
Kajaani, kaupunki .	702	2	780	—	465	1	656	—	465	42	2	—	3 070	45	1 460	
Kemi, »	1 008	—	2 254	—	1 169	—	667	—	987	—	19	—	6 104	—	970	
Oulu, »	2 801	1	4 596	2	9 822	5	2 757	—	2 268	36	1	—	22 245	44	34 995	
Rovaniemi, kauppala	342	—	462	—	247	—	328	—	235	2	—	—	1 614	2	175	
Yhteensä	4 853	3	8 092	2	11 703	6	4 408	—	3 955	80	22	—	33 033	91	37 600	
<i>Ahvenanmaan maakunta</i>																
Jomala, kunta	37	—	108	—	70	—	55	—	32	—	—	—	302	—	—	
Maarianhamina, kau- punki	362	—	1 437	73	667	—	959	—	451	—	—	—	3 876	73	—	
Yhteensä	399	—	1 545	73	737	—	1 014	—	483	—	—	—	4 178	73	—	
Koko maa yhteensä — <i>Dans tout le pays</i>	78 997	364	143 545	226	301 645	52	131 487	27	107 971	11 717	2 582	4	766 227	12 390	428 556.5	

Taulu 7. Teurastamoissa teurastettujen ja tarkastettujen ruhojen lukumäärä
v. 1936.

Tableau 7. Nombre des animaux abattus et examinés aux abattoirs en 1936.

Teurastamot Abattoirs	Kaavaita Gros bétail	Häähöjä ja suurempia vasikoita Grosses et grands veaux	Pihku- vasikoita Petits veaux	Lampaita Moutons	Sikojia Pores	Hevosia Chevaux	Yhteensä Total
<i>Uudenmaan lääni</i>							
Helsinki, H:gin kaupungin teu- rastamo	13 674	9 219	1 158	5 475	16 372	83	45 981
Helsinki, Karjakeskuskunta r.l. teurastamo	3 820	4 975	1 103	3 926	18 306	—	32 130
Porvoo, Borgå Stads Slaktinrätt- ning	918	230	1 809	86	933	69	4 045
Yhteensä	18 412	14 424	4 070	9 487	35 611	152	82 156
<i>Turun ja Porin lääni</i>							
Humpila, Lounais-Suomen Osuus- teur. r.l.	76	167	271	87	16	6	623
Loimaa, Lounais-Suomen Osuus- teurastamo r.l.	359	622	1 147	368	271	31	2 798
Maaria, K. A. Ojala	722	604	312	428	661	137	2 864
Pori, Osuuskunta Satakunnan Kar- jakeskus r.l.	1 934	1 479	1 183	822	2 719	111	8 248
Salo, Lounais-Suomen Osuuste- rastamo r.l.	1 430	2 674	2 085	1 322	3 075	102	10 688
Turku, Lounais-Suomen Osuuste- rastamo r.l.	3 509	4 011	1 039	730	31 222	36	40 547
Turku, J. E. Hvittelt	529	418	321	445	407	190	2 310
Vehmaa, Lounais-Suomen Osuus- teurastamo r.l.	342	718	187	466	547	24	2 284
Yhteensä	8 901	10 693	6 545	4 668	38 918	637	70 362
<i>Hämeen lääni</i>							
Forssa, Forssan kauppa	379	741	1 468	399	641	51	3 679
Hämeenlinna, H.linnan kaupunki.	1 301	767	452	624	1 452	86	4 682
Lahti, Lahden kaupunki	560	237	187	93	1 234	117	2 428
Tampere, Tampereen kaupunki ..	6 903	7 801	1 090	5 664	9 391	263	31 112
Yhteensä	9 143	9 546	3 197	6 780	12 718	517	41 901
<i>Viipurin lääni</i>							
Kouvola, O. Y. Karjakeskus	362	130	28	42	309	18	889
Viipuri, Viipurin kaupunki	7 943	8 273	4 542	5 148	10 237	226	36 369
Yhteensä	8 305	8 403	4 570	5 190	10 546	244	37 258
<i>Kuopion lääni</i>							
Kuopio, Kuopion Karjanmyynti- Osuuskunta r.l.	2 679	1 020	1 503	2 254	3 851	54	11 361
Yhteensä	2 679	1 020	1 503	2 254	3 851	54	11 361
<i>Vaasan lääni</i>							
Kokkola, Keski-Pohjanm. Osuus- kauppa r.l.	1 124	1 214	3 014	800	1 933	38	8 123
Seinäjäki, Osuuskunta Itikka r.l.	1 314	3 115	4 242	1 875	2 018	34	12 598
Vaasa, Vaasan kaupunki	1 900	2 072	9 499	822	4 842	132	19 267
Yhteensä	4 338	6 401	16 755	3 497	8 793	204	39 988

Teurastamot <i>Abattoirs</i>	Raavaita <i>Gros bétail</i>	Hiehoja ja suurempia vasikoita <i>Génisses et grands veaux</i>	Pikku- vasikoita <i>Petits veaux</i>	Lampaita <i>Moutons</i>	Sikoja <i>Pores</i>	Hevosia <i>Chevaux</i>	Yhteensä <i>Total</i>
<i>Oulun lääni</i>							
Oulu, Osuuskunta Karjapohjola r.l.	4 250	5 044	2 842	1 386	3 666	81	17 269
Tornio, Karjakeskuskunta r.l.	302	327	17	66	437	18	1 167
Yhteensä	4 552	5 371	2 859	1 452	4 103	99	18 436
<i>Ahvenanmaan maakunta</i>							
Gölbj, Ålands andelsslakteri m.b.t.	718	1 312	894	2 844	942	12	6 722
Saltvik, R. Erikssons slakteri	82	167	36	775	99	3	1 162
Yhteensä	800	1 479	930	3 619	1 041	15	7 884
Koko maa yhteensä — <i>Dans tout le pays</i>	57 130	57 337	40 429	36 947	115 581	1 922	309 346

Lihantarkastamoissa ja teurastamoissa tarkastettujen ruhojen lukumäärä
yhteensä v. 1936.

Nombre des viandes examinées aux bureaux d'inspection et aux abattoirs en 1936.

	Raavaita <i>Gros bétail</i>		Hiehoja ja suurempia vasikoita <i>Génisses et grands veaux</i>		Pikku- vasikoita <i>Petits veaux</i>		Lampaita <i>Moutons</i>		Sikoja <i>Pores</i>		Hevosia <i>Chevaux</i>		Yhteensä <i>Total</i>		Suolattu, sa- vustettu, pal- vattu lihaa kg <i>Viandes, salées, fumées en liti</i>
	¹ / ₁	¹ / ₂	¹ / ₁	¹ / ₂	¹ / ₁	¹ / ₂	¹ / ₁	¹ / ₂	¹ / ₁	¹ / ₂	¹ / ₁	¹ / ₂	¹ / ₁	¹ / ₂	
Lihantarkasta- moissa — <i>Bu- reaux d'inspec- tion</i>	78 997	364	143 545	226	301 645	52	131 487	27	107 971	11 717	2 582	4	766 227	12 390	428 556.5
Teurastamoissa — <i>Abattoirs</i> ..	57 130	—	57 337	—	40 429	—	36 947	—	115 581	—	1 922	—	309 346	—	—
Yhteensä — <i>Total</i>	136 127	364	200 882	226	342 074	52	168 434	27	223 552	11 717	4 504	4	1 075 573	12 390	428 556.5

Taulu 8. Yhdistelmä lihantarkastamoissa v. 1936 suoritetussa lihantarkastuksessa aiheutuneista erikoisista toimenpiteistä.

Tableau 8. Résumé des mesures spéciales, prises par les bureaux d'inspection en 1936.

Tauti Maladie	Koko maa — Dans tout le pays										Erik. käsitelty Traitement spécial	Hylätty suolattu, savus- tehtu, palvattu, t. m. s. Ihää kg Viandes non approuvées: salées, fumées etc. en kg
	Hylätty — Non approuvés											
	Nautoja Bovides		Lampaista Moutons		Sikoja Porcs		Hevosia Chevaux		Erik. käsitelty Traitement spécial			
	Ruhoja Corps	Ehniä tai ruhon osa — Diéers organes ou por- tions de corps	Ruhoja Corps	Ehniä tai ruhon osa — Diéers organes ou por- tions de corps	Ruhoja Corps	Ehniä tai ruhon osa — Diéers organes ou por- tions de corps	Ruhoja Corps	Ehniä tai ruhon osa — Diéers organes ou por- tions de corps	Nautoja Bovides	Sikoja Porcs		
Abscessus	—	533	—	85	13	204	—	6	—	—	—	—
Actinomycosis	4	291	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—
Angiektasia hepatis	—	1 371	—	56	—	24	—	1	—	—	—	—
Anthrax	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Arthritis, Bursitis	—	184	—	—	—	33	10	—	—	—	—	—
Bronchopneumonia	—	2	—	—	—	117	—	—	—	—	—	—
Cystae	—	274	—	82	—	400	—	3	—	—	—	—
Cysticercus cellulosae	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» inermis	15	266	—	—	—	—	—	—	564	—	—	—
» tenuicollis	—	—	—	547	—	902	—	—	—	—	—	—
Distomatosis	—	26 024	—	14 732	—	—	—	—	—	—	—	—
Echinococcus	—	66	—	352	—	69	—	—	—	—	—	—
Erysipelas suis	—	—	—	—	56	159	—	—	—	3	—	—
Icterus	157	852	20	10	4	7	—	—	—	—	—	—
Kachexia	182	31	65	7	10	2	13	1	—	—	—	—
Kehittymättömyys ¹⁾	346	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Likaantumisen ²⁾	971	1 813	105	137	62	318	3	10	—	—	—	160.5
Mastitis	70	741	1	1	2	12	—	—	—	—	—	—
Metritis	42	70	—	1	3	2	—	1	—	—	—	—
Nephritis	35	154	—	6	7	99	—	—	—	—	—	—
Pilaantumisen ³⁾	1 349	5 286	4	72	186	266	8	7	—	—	—	2 040.2
Pyæmia	19	—	1	—	4	—	1	—	—	—	—	209
Rehu, -kaltausvesi, -veri- asp. ⁴⁾	—	27 808	—	3 101	—	27 287	—	414	—	—	—	—
Septicaemia	1 003	—	14	—	14	—	9	—	—	—	—	—
Tuberculosis	2	9	—	—	3	44	—	—	—	2	—	—
Tumores	10	59	1	2	6	15	3	7	—	—	—	—
Vieras haju, väri, maku ⁵⁾ ..	451	736	19	25	166	1 681	8	4	1	2	—	313
Fraktura	—	319	—	4	—	286	—	48	—	—	—	19
Muu syy ⁶⁾	737	1 541	30	3 600	227	625	42	118	—	—	—	52.5
Yhteensä	5 396	68 430	265	22 820	763	32 564	97	620	565	7	—	2 794.2

¹⁾ Développement défectueux. ²⁾ Saleté. ³⁾ Déterioration. ⁴⁾ Fourrages, eau pour échauder, sang aspiré
⁵⁾ Odeur, couleur goût étranges. ⁶⁾ Autres causes.

Taulu 9. Yhdistelmä teurastamoissa v. 1936 suoritetussa lihantarkastuksessa aiheutuneista erikoisista toimenpiteistä.

Tableau 9. Résumé des mesures spéciales prises aux abattoirs en 1936.

Tauti Maladie	Koko maassa — Dans tout le pays												
	Hylätty — Non approuvés												
	Nautoja Bovides		Lampaista Moutons		Sikoja Pores		Hevosia Chevaux		Erik. käsitelty Traitement spécial				
	Ruhoja Corps	Elimiä tai ruhoon osa — Divers organes ou por- tions de corps	Ruhoja Corps	Elimiä tai ruhoon osa — Divers organes ou por- tions de corps	Ruhoja Corps	Elimiä tai ruhoon osa — Divers organes ou por- tions de corps	Ruhoja Corps	Elimiä tai ruhoon osa — Divers organes ou por- tions de corps	Nautoja Bovides	Sikoja Pores			
Abscessus	—	499	—	36	—	684	3	—	—	—	—	—	—
Actinomycosis	1	172	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—
Angiektasia hepatis	—	985	—	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—
Anthrax	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Arthritis, Bursitis	—	89	—	—	—	171	—	—	—	—	—	—	—
Bronchopneumonia	—	—	—	—	—	8	1 971	—	—	—	—	—	—
Cystae	—	117	—	—	—	297	—	—	—	—	—	—	—
Cysticercus cellulosae	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» inermis	12	133	—	—	—	—	—	—	755	—	—	—	—
» tenuicollis	—	—	—	439	—	319	—	—	—	—	—	—	—
Distomatosis	—	21 483	—	6 391	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Echinococcus	—	15	—	45	—	97	—	—	—	—	—	—	—
Erysipelas suis	—	—	—	—	87	69	—	—	—	—	—	—	—
Icterus	34	13	44	13	12	9	—	—	—	—	—	—	—
Kachexia	33	—	11	—	7	—	4	—	—	—	—	—	—
Kehittymättömyys ¹⁾	90	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Likaantumisen ²⁾	1	4	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Mastitis	10	709	—	—	5	68	—	—	—	—	—	—	—
Metritis	8	67	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nephritis	11	123	—	—	2	78	—	2	—	—	—	—	—
Pilaantumisen ³⁾	3	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pyæmia	12	—	—	—	4	—	1	—	—	—	—	—	—
Rehu, -kaltausvesi, -veri- asp. ⁴⁾	—	11 884	—	668	—	45 147	—	7	—	—	—	—	—
Septicæmia	140	—	—	—	5	—	1	—	—	—	—	—	—
Tuberculosis	2	10	—	—	—	125	—	—	1	3	—	—	—
Tumores	14	66	—	1	6	4	3	5	—	—	—	—	—
Vieras haju, väri, maku ⁵⁾ ..	20	12	1	—	22	36	—	1	—	3	—	—	—
Fraktura	—	77	—	8	—	381	—	8	—	—	—	—	—
Muu syy ⁶⁾	229	942	35	1 397	456	1 326	18	90	2	—	—	—	—
Yhteensä	620	37 426	92	8 998	616	50 801	30	113	758	6	—	—	—

1) Développement defectueux. 2) Saleté. 3) Déterioration. 4) Fourrages, eau pour échauder, sang aspiré.
5) Odeur, couleur, goût étranges. 6) Autres causes.

Taulu 9 jatk. Lihantarkastamot ja teurastamot — *Bureaux d'inspection et abattoirs.*

Tauti <i>Maladie</i>	Koko maa — <i>Dans tout le pays</i>											
	Hylätty — <i>Non approuvés</i>										Erik. käsitelty <i>Traitement spécial</i>	Hyväkäsittely savus- tattuna, palvattuna Ihnaa kg <i>Viandes non approuvées, saletés, fumées etc. en kg</i>
	Nautoja <i>Bovides</i>		Lampaita <i>Moutons</i>		Sikoja <i>Porcs</i>		Hevosia <i>Chevaux</i>		Nautoja <i>Bovides</i>	Sikoja <i>Porcs</i>		
	Ruhoja <i>Corps</i>	Ehniä tai ruhoon osia — <i>Divers organes ou por- tions de corps</i>	Ruhoja <i>Corps</i>	Ehniä tai ruhoon osia — <i>Divers organes ou por- tions de corps</i>	Ruhoja <i>Corps</i>	Ehniä tai ruhoon osia — <i>Divers organes ou por- tions de corps</i>	Ruhoja <i>Corps</i>	Ehniä tai ruhoon osia — <i>Divers organes ou por- tions de corps</i>				
Abscessus	—	1 032	—	121	13	888	3	6	—	—	—	—
Actinomycosis	5	463	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—
Angiektasia hepatis	—	2 356	—	56	—	40	—	1	—	—	—	—
Anthrax	3	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Arthritis, Bursitis	—	273	—	—	—	204	10	—	—	—	—	—
Bronchopneumonia	—	2	—	—	8	2 088	—	—	—	—	—	—
Cystae	—	391	—	82	—	697	—	3	—	—	—	—
Cysticercus cellulosae	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» inermis	27	399	—	—	—	—	—	—	1319	—	—	—
» tenuicollis	—	—	—	986	—	1 221	—	—	—	—	—	—
Distomatosis	—	47 507	—	21 123	—	—	—	—	—	—	—	—
Echinococcus	—	81	—	397	—	166	—	—	—	—	—	—
Erysipelas suis	—	—	—	—	143	228	—	—	—	—	3	—
Icterus	191	865	64	23	16	16	—	—	—	—	—	—
Kachexia	215	31	76	7	17	2	17	1	—	—	—	—
Kehittymättömyys ¹⁾	436	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Likaantuminen ²⁾	972	1 817	105	137	63	318	3	10	—	—	—	160.5
Mastitis	80	1 450	1	1	7	80	—	—	—	—	—	—
Metritis	50	137	—	1	3	2	—	1	—	—	—	—
Nephritis	46	277	—	6	9	177	—	2	—	—	—	—
Pilaantumisen ³⁾	1 352	5 312	4	72	186	266	8	7	—	—	—	2 040.2
Pyæmia	31	—	1	—	8	—	—	—	—	—	—	209
Rehu, -kalttausvesi, -veri- asp. ⁴⁾	—	39 692	—	3 769	—	72 434	—	421	—	—	—	—
Septicæmia	1 143	—	14	—	19	—	10	—	—	—	—	—
Tuberculosis	4	19	—	—	3	169	—	—	1	5	—	—
Tumores	24	125	1	3	12	19	6	12	—	—	—	—
Vieras hajuu, väri, maku ⁵⁾ ..	471	748	20	25	188	1 717	8	5	1	5	—	313
Fraktura	—	396	—	12	—	667	—	56	—	—	—	19
Muu syy ⁶⁾	966	2 483	65	4 997	6 83	1 951	60	208	2	—	—	52.5
Yhteensä	6 016	105 856	357	31 818	1 379	83 365	127	733	1323	13	—	2 794.2

¹⁾ Développement defectueux. ²⁾ Saleté. ³⁾ Déterioration. ⁴⁾ Fourrages, eau pour échauder, sang aspiré.
⁵⁾ Odeur, couleur goût étranges. ⁶⁾ Autres causes.

Taulu 10. Maahan tuodun silavan trikiinitutkimukset v. 1936.
 Tableau 10. Contrôle pour la trichinose des graisses importées en 1936.

Toimisto <i>Bureau</i>	Tutkitun silavan määrä <i>Graisses examinées</i>		Hylätyn silavan määrä <i>Graisses rebutées</i>	
	laatikkoa <i>nombre de caisses</i>	kg	palasta <i>nombre de pièces</i>	kg
Helsinki	42	7 454	—	—
Oulu	42	4 263	—	—
Yhteensä — <i>Total</i>	84	11 717	—	—